

BUCHEDD BANGOR

CYLCHGRAWN
CADEIRLAN
DEINIOL SANT
YM MANGOR

THE MAGAZINE
OF SAINT
DEINIOL'S
CATHEDRAL
IN BANGOR

Cadeirlan
Deiniol Sant
ym Mangor

Saint Deiniol's
Cathedral
in Bangor

GWYN EU BYD Y
RHAI PUR EU CALON
O GANOL MEDU I
DDYGWYL CRIST Y
BRENIN

BLESSED ARE THE
PURE IN HEART
FROM THE MIDDLE
OF SEPTEMBER
UNTIL THE FESTIVAL
OF CHRIST THE KING

18.9.2022-20.11.2022

RHAD AC AM DDIM
EWCH Â CHOPÍAU I'W RHANNU
FREE

PLEASE TAKE COPIES TO SHARE

CROESO WELCOME

Gwylion

Croeso i'r pumed rhifyn hwn o Buchedd Bangor, cylchgrawn Cadeirlan Deiniol Sant ym Mangor.

"Buchedd" yw'r enw a roddir ar gofnod o fywyd rhywun, a cheir bucheddau'r saint o'r Canol Oesoedd sy'n adrodd hanes rhai o brif seintiau Celtaidd Cymru.

Mae **Buchedd Bangor**, felly, yn rhyw fath o gofnod o fywyd ein cymuned ni o gyfeillion Crist ym Mangor yr awr hon. Fe geir yma gymysgedd o ddefnydd ysbyrydol a gwybodaeth ymarferol am ein bywyd ar y cyd.

Mae'r pumed rhifyn hwn o **Fuchedd Bangor** yn nodi bron i flwyddyn ers i'n defodau a'n bywyd ar y cyd yn y Gadeirlan allu ail-ddechrau'n egniöl ar ôl heriau'r pandemig. Mae hefyd yn nodi ail-ddechrau llawen ar addoliad wythnosol yn Eglwys y Groes ym Maergeirchen – er bod yr eglwys honno wedi bod yn fwrlwm o weithgarwch cymunedol a thystiolaethu Cristnogol ers i'r cyfyngiadau cynnar ddod i ben.

Mae'r ffyddlondeb diwyd a'r ffydd lawen a welais yn y Gadeirlan ac yn Eglwys y Groes y flwyddyn ddiwethaf yn nodweddion yr ydym wedi'u coffáu ym mywyd Ei Diweddar Fawrhydi y Frenhines Elisabeth II. Yr wyf yn ddiolchgar i bawb yn y Gadeirlan, a'n holl gyfeillion dinesig, sydd wedi gwneud y coffâd hynny'n deilwng o'r un yr ydym wedi'i chymeradwyo i'w Duw.

Fel arfer, dyma'ch gwahoddiad i fod yn rhan lawn o ddefodau a dathliadau'r Gadeirlan ac Eglwys y Groes, ac i wahodd eraill i ymuno â ni wrth i ni, yn ddiwyd, yn llawen ac yn deilwng, roi gogoniant i Dduw.

Lluniau clawr | Cover images
y Parchg | the Revd Hana Amner

Welcome to this fifth issue of Buchedd Bangor, the magazine of Saint Deiniol's Cathedral in Bangor.

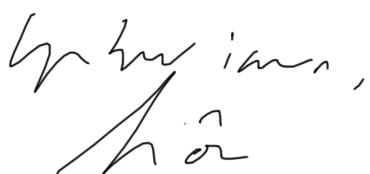
"Buchedd" is the old Welsh name given to a record of someone's life, and "bucheddau'r saint" (the "lives of the saints") are those medieval collections of works telling the story of the Age of the Saints.

Buchedd Bangor is, therefore, a sort of record of the life of our community of Christ's companions here in Bangor at this time. It offers a mixture of devotional material and practical knowledge about our life together.

This fifth **Buchedd Bangor** marks almost a year since our observances and our common life at the Cathedral were able to recommence with vigour after the challenges of the pandemic. It also marks the joyful recommencement of weekly worship at Eglwys y Groes in Maergerchen – though the church there has been a hive of community activity and Christian witness since the early restrictions fell away.

The dutiful faithfulness and joyful faith that I have observed at the Cathedral and at Eglwys y Groes this past year are qualities we have commemorated in the life of Her Late Majesty Queen Elizabeth II. I am grateful to all at the Cathedral, and all of our civic friends, who have made those commemorations worthy of the one we have commended to her God.

As ever, this is your invitation to be fully involved in the observances and celebrations of the Cathedral and Eglwys y Groes, and to invite others to join us as we, dutifully, joyfully and worthily, give glory to God.

Oddi wrth yr
Is-Ddeon
From the
Sub-Dean
Canon Siôn
Rhys Evans

Ymweliadau Brenhinol 1975 a 2002
Her Late Majesty's visits in 1975 and 2002

PANED HEFO ROBERT JONES

**Ymhob rhifyn o Buchedd
Bangor, rydym yn cwrdd
ag aelod o gymuned y
Gadeirlan. Y tro hwn,
rydyn ni'n cwrdd a Chlerc
y Cabidwl, Robert Jones.**

Yn holi mae Naomi
Wood, ein Cyfarwyddwr
Cyfathrebu esgobaethol
a'n Gweinidog Teulu yn
y Gadeirlan ac yn Mro
Deiniol.

Naomi Wood

Dywedwch ychydig wrthyf am Rob.

Bydd y rhan fwyaf o bobl yn fy
adnabod o fy ngwaith yn y Gadeirlan
a bod yn rhan o'r bywyd addoli yno.
Mae gen i gysylltiadau teuluol agos
â'r lle wedi cael fy ngeni a'm magu
rownd y gornel yn Llanfairfechan.
Rwyf bellach yn byw ym Mangor ac
yn gweithio i Esgobaeth Bangor fel
Cynorthwy-ydd Personol i'r Esgob
Cynorthwyol ac yn Gynorthwy-ydd
Personol i Ysgrifennydd yr Esgobaeth.
Fi hefyd yw Clerc y Cabidwl yma yn
y Gadeirlan sy'n golygu fy mod yn
cefngogi ac yn galluogi'r Is-ddeon a'r
Cabidwl sy'n llywodraethu'r Gadeirlan.
Mae wedi bod yn wych bod yn ôl yn y
Gadeirlan am y 12 mis diwethaf mewn
rôle wahanol.

Mae cerddoriaeth wastad wedi bod
yn rhan bwysig o fy mywyd. Mae fy
rhieni a neiniau a theidiau yn gerddorol
a dysgais y piano pan oeddwn yn
blentyn. Astudiai gerddoriaeth yn y
brifysgol yma ym Mangor a gwnes
radd Meistr perfformio mewn chwarae
organ. Ar hyn o bryd rwy'n chwarae'r
organ yn yr eglwys Gatholig Rufeinig
ac yn dysgu piano ac organ yn fy
amser hamdden.

**Bydd llawer o bobl yn y Gadeirlan yn
dy weld ar y blaen yn gwasanaethu
Bwrdd yr Allor ac yn cymryd rhan
weithredol yn y gwasanaeth. Sut
gwnes ti ddechrau cymryd rhan a beth
mae'n ei olygy i ti?**

Dechreuais wasanaethu wrth Fwrdd
yr Allor pan oeddwn i oddeutu saith

GETTING TO KNOW ROBERT JONES

**In each edition of
Buchedd Bangor, we meet
another member of the
Cathedral community.
This time, we meet our
Chapter Clerk, Robert
Jones.**

Asking the questions
is Naomi Wood, our
diocesan Director of
Communications and
our Family Minister at
the Cathedral and in Bro
Deiniol.

Tell me a little about Rob.

Most people will know me from my work at the Cathedral and being a part of the worshipping life there. I have close family connections with the place having been born and brought up around the corner in Llanfairfechan. I now live in Bangor, work for the Diocese of Bangor as PA to the Assistant Bishop and am PA to the Diocesan Secretary. I'm also the Chapter Clerk here at the Cathedral, which means I support and enable the Sub-Dean and Chapter who govern the Cathedral. It's been great to be back at the Cathedral for the last 12 months or so in a different role.

Music has always been an important part of my life. My parents and grandparents are musical and I learnt the piano when I was a child. I studied music at university here in Bangor and did a performance Masters in organ playing. I currently play the organ at the Roman Catholic church and teach piano and organ in my spare time.

Many people in the Cathedral will see you up at the front serving and taking an active part in the service. How did you begin to be involved and what does it mean to you?

I started serving at the age of about seven in Llanfairfechan, and it was really important to me because I felt like I was contributing to the worship.

oed yn Llanfairfechan, ac roedd yn bwysig iawn i mi gan fy mod yn teimlo fy mod yn cyfrannu at yr addoliad. Mae gwasanaethu yn fy ngalluogi i ddod ar draws Duw trwy wneud rhywbeth. Roeddwn hefyd yn teimlo fy mod yn galluogi ac yn cyfoethogi pobl eraill yn eu haddoliad a'u ffydd. Roedd, ac mae'n dal i fod, yn rhywbeth rwy'n mwynhau ei wneud. Credaf ein bod i gyd yn cael ein galw i alluogi eraill ac i'w helpu i dyfu'n bersonol ond hefyd i addoli Duw, tyfu'r Eglwys a charu'r byd. Mae gennym ni i gyd ddoniau a sgiliau ac mae hyn yn rhywbeth y mae rhywun arall yn ei gydnabod a'i feithrin ynof. Does dim ots pa mor fach, dibwys neu ddi-nod yn eich barn chi yw eich cyfraniad, mae Eglwys a theyrnas Dduw yn ymwnedd â phawb ac mae ein cymuned wedi'i hadeiladu o lawer o bethau bach.

Rwyt ti wedi gweld llawer o newid yn ystod dy amser yn y Gadeirlan. Beth sy'n gyffrous nawr a beth wyt ti'n edrych ymlaen ato?

Rydyn ni'n ail-ymddangos ac yn ail-lunio'r hyn rydyn ni'n ei wneud, sut rydyn ni'n gwneud Eglwys a sut rydyn ni'n bod yn genhadol yn y ddinas. Mae gennym dîm llawn egni ac rydym yn cynnig rhywbeth gwahanol, nodedig a pherthnasol i ddinas Bangor. Wrth edrych

Eglwys y Santes Fair a Christ | St Mary's & Chruch Church, Llanfairfechan
gan y CBHC | by the RCAHMW

Serving enables me to encounter God through doing something. I also felt like I was enabling and enriching other people in their worship and their faith. It was, and still is, something I enjoy doing. I believe that we are all called to enable others and to help them grow personally, but also to worship God, grow the Church and love the world. We all have gifts and skills and this is something that someone else recognised and nurtured in me. It doesn't matter how small, unimportant or insignificant you think your contribution is, the Church and the kingdom of God is about everybody, and our community is built up of lots of small things.

MAE GWASANAETHU YN FY NGALLUOGI I DDOD AR DRAWS DUW

**You've seen a lot of change during your time at the Cathedral.
What's exciting about now and what are you looking forward to?**

We're re-emerging and we're re-shaping what we do, how we do Church and how we're being missional in the city. We've got an energised team and we're offering something different, distinctive and relevant to the city of Bangor. Looking forwards I hope that we find ways of being witnesses of faith, hope and love to the whole community. We've started to do that but there's so much more we can do. We've got to change – the Church has never stayed the same. We need to be brave and be missional.

Earlier you used the phrase "back at the Cathedral." Has it always been a significant place for you?

I grew up going to the parish church in Llanfairfechan where I was Confirmed. My grandmother took me to a carol service at the Cathedral where I was told that I have a lovely voice by a member of the congregation and so I joined the Cathedral Choir. I was also organ student here and head server while I was at University.

When I sang in the Choir there were 16 of us – all boys. It was amazing. We were all in five times a week including a Saturday morning. We had great fun and we supported each other. There was also something amazing about being in that building five times a week at least. One Holy Week we worked out that we'd spent 70 hours there. Being connected to what's happened in that place since it was founded is a special feeling. Between the walk from school and

ymlaen rwy'n gobeithio y byddwn yn dod o hyd i ffyrdd o fod yn dystion ffydd, gobaith a chariad i'r gymuned gyfan. Rydyn ni wedi dechrau gwneud hynny ond mae cymaint mwy y gallwn ni ei wneud. Mae'n rhaid i ni newid – nid yw'r Eglwys erioed wedi aros yr un peth. Mae angen inni fod yn ddewr a bod yn genhadol.

Yn gynharach fe wnest ti ddefnyddio'r ymadrodd "yn ôl yn y Gadeirlan." A yw wedi bod yn lle arwyddocaol i ti erioed?

Cefais fy magu yn mynd i eglwys y plwyf yn Llanfairfechan lle cefais fy Nghanffyrmio. Aeth fy nain â fi i wasanaeth carolau yn y Gadeirlan lle dywedwyd wrthyf fod gennylais hyfryd gan aelod o'r gynulleidfa ac felly ymunais â Chôr y Gadeirlan. Roeddwn hefyd yn fyfyrwr organ yma ac yn brif was Bwrdd yr Allor tra roeddwn yn y Brifysgol.

Pan ganais yn y Côr roedd 16 ohonom yn fechgyn. Roedd yn anhygoel. Roedden ni i gyd i mewn pum gwaith yr wythnos gan gynnwys bore Sadwrn. Cawsom hwyl fawr ac fe wnaethom gefnogi ein gilydd. Roedd rhywbeth rhyfeddol hefyd am fod yn yr adeilad hwnnw bum gwaith yr wythnos o leiaf. Un Wythnos Fawr fe weithion ni allan ein bod ni wedi treulio 70 awr yno. Mae bod yn gysylltiedig â'r hyn sydd wedi digwydd yn y lle hwnnw ers ei sefydlu yn deimlad arbennig. Rhwng y daith gerdded o'r ysgol a'r ymarfer yn dechrau, dim ond cymaint o *pick 'n' mix* yn Woolies y gallwch ei brynu felly, byddwn yn treulio amser yn y Gadeirlan yn sylwi ar wahanol bethau a jyst yn treulio amser gyda phobl yno. Mae llonyddwch ac agosrwydd yn yr adeilad i'r hyn sydd wedi mynd o'r blaen a'r hyn sydd i ddod.

Beth mae dy ffydd yn ei olygu i ti?

Mae'n golygu fy mod i'n gallu profi cariad a gobaith Duw yn yr amseroedd da ac yn yr amseroedd anodd iawn. Mae hefyd yn rhoi'r gymuned rwy'n rhan ohoni i mi lle gallaf brofi cariad Duw trwy eraill a'i rannu gyda nhw.

Pe bai rhywun yn dod atat ti yn dweud ei fod yn meddwl bod Duw yn gofyn iddyn nhw gynnig mwy i fywyd yr Eglwys beth fyddet ti'n ei ddweud?

Mae gan bob un ohonom rywbed y gallwn ac y dylem ei wneud ac weithiau mae pobl eraill yn cydnabod hynny yn well ynom ni nag yr ydym yn ei wneud i ni ein hunain. Felly, byddwn yn eu cynghori i siarad ag eraill a gweld beth maen nhw'n ei ddweud. Byddwn hefyd yn awgrymu eu bod yn rhoi cynnig ar bethau. Mae cymaint o wahanol weinidogaethau ym mywyd yr eglwys ac maent i gyd yn hollbwysig i bwy ydym ni a beth rydym yn ei wneud. [B]

the rehearsal starting there's only so much pick 'n' mix at Woolies you can buy so I would spend time in the Cathedral seeing different things and just spending time with people in there. There's a stillness and a closeness in the building to what has gone before and what is to come.

What does your faith mean to you?

It means that I can experience God's love and hope in both the good times and the really tough times. It also gives me the community that I'm part of where I can both experience God's love through others and share it with them.

If someone came to you saying that they think God is asking them to offer more to the life of the Church what might you say?

We all have something we can and should do and sometimes other people recognise that better in us than we do for ourselves. So, I'd advise them to talk to others and see what they say. I'd also suggest they give things a go. There are so many different ministries within the life of the church and they are all paramount to who we are and what we do. [P]

Robert Jones
Clerc y Cabidwl | Chapter Clerk

Y FFORDD AMGEN

Yng Nghadeirlan Coventry
In Coventry Cathedral

"RYDYM YN AELODAU I'N GILYDD"

Yn ddiweddar, rwyf wedi bod yn darllen cyfres o lyfrau wedi'u lleoli ar yr Ynysoedd Groegaidd. Rwy'n meddwl mai cloriau'r llyfrau â'm denodd yn y lle cyntaf, gyda golygfeydd bendigedig o bentrefi wedi'u gwylgalchu ger moroedd glas tywyll, sy'n fy atgoffa o wyliau cyn y cyfnod clo. Roedd tudalen gefn un o'r llyfrau yn disgrifio hanes gwraig yn dychwelyd at ei gwreiddiau mewn pentref bach Groegaidd ar ynys Rhodes, ac yn dadorchuddio gorffennol ei nain. Digon diogel ar gyfer darllen cyn gwely fyddech chi'n meddwl.

Fodd bynnag, yr hyn yr oeddwn i wedi'i anghofio oedd fod y Natsïaid wedi goresgyn Rhodes ac roedd y llyfr wedi'i seilio'n rhannol ar ddigwyddiadau dinistriol yr adeg hynny.

Roedd Rhodes wedi bod yn nwyo'r Eidalwyr, ond ar ôl cwmp Mussolini ym 1943, cymerodd y Natsïaid drosodd. Ar y pryd roedd cymuned o 1,800 o Iddewon yn byw yn Rhodes. Ym mis Gorffennaf 1944 gofynnwyd i ddynion Iddewig Rhodes gyflwyno eu papurau yn hen bencadlys Llu Awyr yr Eidal. Trap oedd hyn. Y bore trannoeth cymerodd dau swyddog o'r S.S. y papurau a gorfoli'r gwragedd Iddewig, o dan fygythiad o farwolaeth, i ymuno â'r dynion ynghyd â'u holl eiddo. Cafodd yr Iddewon eu cadw yn y gwersyll dros dro, eu trin yn

THE OTHER WAY

**Pregethwyd y bregeth
hon gan Canon Tracy
Jones, y Canon dros
Fywyd Cynulleidfaol,
ar y Seithfed Sul wedi'r
Drindod, 31 Gorffennaf
2022.**

Y llithoedd oedd
Effesiaid 4:25-32 a
Mathew 5:20-24,
a'r thema yn ei cyfres
bregethu oedd
"Cyflawnder".

**Canon Tracy Jones,
Canon for Congregational
Life, preached this sermon
on the Seventh Sunday
after Trinity, 31 July 2022.**

The lessons were
Ephesians 4:25-32 &
Matthew 5:20-24, and the
theme in our sermon series
was "Justice".

**"FOR WE ARE
MEMBERS OF ONE
ANOTHER"**

Recently I've been reading a book series set on the Greek Islands. I think the book covers attracted me first, with wonderful scenes of whitewashed villages nestled by deep blue seas, which reminded me of holidays from before lockdown. The back page of one of the books described the story of a woman returning to her roots in a small Greek village on the island of Rhodes, and the uncovering of her grandmothers past. Safe enough for a bedtime read you would think.

However, what I'd forgotten about was the Nazi occupation of Rhodes, and the book was partly based during the devastating events of this time.

Rhodes had been in Italian hands, but after the fall of Mussolini in 1943 the Nazi's took over. At the time there was a community of 1,800 Jews living in Rhodes but in July 1944 the Jewish men of Rhodes were asked to present their papers at the old headquarters of the Italian Airforce. It was a trap. The next morning two S.S. officers confiscated the papers and forced the Jewish women, under threat of death, to join the men along with all their belongings. The Jewish people were kept in this makeshift camp, brutally treated and humiliated. A few days later approximately 1,600 Jewish men, women and children were packed onto

giaidd a'u hiselhau. Ychydig o ddyddiau'n ddiweddarach, paciwyd tua 1,600 o ddynion, gwragedd a phlant Iddegig yn glos iawn mewn cychod cargo a'u cludo i Athens. Roedd yr amodau'n ddifrifol ac ar ôl glanio yn Piraeus cawsant eu symud i ganolfan gadw arall a threulio ychydig mwy o ddyddiau o greulondeb cyn cael eu cloi mewn tryciau gwartheg a'u cludo i Auschwitz.

Mae'r gweddill yn hanes, ac er gwaethaf cael eu rhyddhau gan luoedd y Cyngreiriaid rhyw chwe mis yn ddiweddarach, dim ond 150 o'r 1,600 o bobl wreiddiol a oroesodd a bu farw llawer o'r goroeswyr yn fuan wedyn.

Roedd y llyfr yn adrodd hanes un teulu yn ystod y cyfnod hwn ac, er yn ffuglen, roedd wedi'i seilio ar stori wir un ferch ifanc a oroesodd. Dihangodd ychydig cyn i'r bobl cael eu gorfodi ar y llongau cargo. Llwyddodd i guddio, ymunodd â'r gwrthsafwyr ac aeth ymlaen i beryglu ei bywyd yn tanseilio gwaith y goresgynwyr Natsiaidd.

Roedd prif thema'r stori'n canolbwntio ar fywydau'r ychydig a oroesodd a'u brwydr i ail hawlio'u cartrefi coll. Oherwydd, os nad oedd arswyd y Natsïaid yn ddigon, sylweddolodd yr ychydig a

Adfeilion hen Gadeirlan Mihangel Sant yn Coventry
The ruins of the old Saint Michael's Cathedral in Coventry

old cargo vessels and shipped to Athens. The conditions were dire, and after landing in Piraeus they were moved to another holding centre where they spent a few more days of brutality before being locked in cattle trucks and taken to Auschwitz.

The rest is history, and despite the camps being liberated by the allied forces some six months later, only 150 of those original 1,600 people survived and many survivors died soon after.

The book told the story of one family during this time and although fictional, it was based on a factual story of one young woman who survived. She escaped just before people were forced onto the cargo ships. She managed to hide, joined the resistance fighters, and went on to risk her life sabotaging the work of the Nazi occupiers.

The main theme of the story concentrated on the lives of the few that survived and their fight to reclaim lost homes. Because, if the horror of the Nazi's wasn't enough, those few who returned found that they had no homes to return to, as they had been taken over by their former neighbours.

It's hard to imagine how anybody moves on from such horror and injustice. How do those who have suffered such wrong ever face the future?

The immediate response may be for revenge; the human desire to pay back wrong with wrong. This cry for vengeance flows through the Psalms as God is asked to intervene and slay the enemy in sometimes horrific ways; and in the case of those who have suffered such injustices as the Jewish people, maybe that's understandable.

When lives are lost, when freedoms are stolen and when futures are destroyed no wonder people cry to God for vengeance.

But there is another way.

I used to live in Coventry. It's where I trained to be a nurse. Sometimes, when I needed time to think or when I needed a bit of space, I used to visit the Cathedral there, or, to be correct, the Cathedrals.

In Coventry you can stand in the bombed-out ruins of the old Cathedral and see first-hand the devastation that war can bring. Coventry was bombed relentlessly on the night of 14 November 1940 through to early the next morning. The majority of the city was completely destroyed and over 500 lives were lost. The Cathedral was left in ruins.

Just imagine for a moment, standing in this Cathedral in Bangor, looking at the broken, charred walls, the shards of stained glass beneath your feet and roof timbers fallen to the ground. What would your response be?

The morning after the bombing, that's exactly what the Provost of Coventry Cathedral did, and in that moment as he stood amongst the ruins he decided that they would rebuild; not as an act of defiance, but as a sign of faith, trust and hope for the future of the world.

ddychwelodd nad oedd ganddyn nhw unrhyw gartrefi i ddychwelyd iddyn nhw, roedd eu cyn cymdogion wedi'u meddiannu.

Mae'n anodd dychmygu sut mae unrhyw un yn symud ymlaen o'r fath arswyd ac anghyfiawnder. Sut mae'r rhai sydd wedi dioddef cymaint o gam yn gallu wynebu'r dyfodol?

Gallai'r ymateb cyntaf fod yn un am ddial; yr awydd dynol i dalu yn ôl un cam gydag un arall. Mae'r gri hon am ddialedd yn llofo trwy'r Salmau wrth ofyn i Dduw ymyrryd a lladd y gelyn, weithiau mewn ffyrdd arswydus; ac, yn achos y rhai sydd wedi dioddef anghyfiawnder megis yr Iddewon, efallai bod hynny'n ddealladwy.

Pan fo bywydau'n cael eu colli, rhyddid yn cael ei ddwyn a pan fo'r dyfodol yn cael ei ddinistrio, does dim syndod fod pobl yn erfyn ar Dduw am ddial.

Ond mae yna ffordd amgen.

Roeddwn i'n arfer byw yn Coventry. Dyna ble hyfforddais fel nyrs. Weithiau, pan oeddwn angen amser i feddwl neu angen ychydig o le, roeddwn arfer ymweld â'r Gadeirlan yno, neu i fod yn gywir, yr Eglwysi Cadeiriol.

Yn Coventry gallwch sefyll yn adfeilion wedi'u bomio'r hen Gadeirlan a gweld â'ch llygaid eich hunain y dinistr sy'n gallu dod gyda rhyfel. Cafodd Coventry ei bomio'n ddi-baid ar y noson 14 Tachwedd 1940 tan yn gynnar y bore wedyn. Cafodd y mwyafif o'r ddinas ei dinistrio'n llwyr a chollwyd dros 500 o fywydau. Cafodd y Gadeirlan ei gadael yn adfeilion.

Dychmygwch am eiliad, sefyll yn Gadeirlan hon ym Mangor, yn edrych ar y waliau golosgedig, toredig, a darnau mân o wydr lliw o dan eich traed, a choed y to wedi disgyn i'r ddaear. Beth fyddai'ch ymateb chi?

Y bore ar ôl y bomio, dyna'n union beth wnaeth Profost Cadeirlan Coventry, ac yn yr eiliad honno, wrth iddo sefyll ymysg yr adfeilion, penderfynodd y bydden nhw'n ail adeiladu; nid fel gweithred herfeiddiol, ond fel arwydd o ffydd, ymddiriedaeth a gobaith am ddyfodol y byd. Y Nadolig hwnnw arweiniodd y gwasanaeth o'r adfeilion a galwodd, nid am ddial, ond i "weithio gyda'r rhai a oedd wedi bod yn elynion i adeiladu byd mwy caredig, yn debycach i'r Baban lesu."

Heddiw, gallwch sefyll yn yr adfeilion hynny ac edrych tuag at yr eglwys gadeiriol newydd, lle mae'i gweinidogaeth yn parhau i ganolbwytio ar gymodi. Mae'n le o obaith ac mae'n le sy'n byw geiriau Paul a glywsom yn gynharach: "Bwriwch ymaith oddi wrth ych pob chwerwder, llid a digofaint; byddwch yn dirion wrth eich gilydd, yn dyner eich calon, yn maddau i'ch gilydd fel y maddeuodd Duw yng Nghrist i chwi."

Os byddwch yn darllen y Salmau'n ofalus, fe fyddwch yn sylwi, pan geisir gofyn am ddialedd, y gelwir ar Dduw. Hyd yn oed yn y gri fwyafrif

That Christmas he led the service from the ruins and called not for revenge but to "work with those who had been enemies to build a kinder, more Christ Child-like world."

Today you can stand in those remains and look towards the new cathedral, a place whose ministry continues to focus on reconciliation. It's a place of hope and it's a place that lives Paul's words that we heard earlier: "Put away from you all bitterness and wrath and anger; be kind to one another, tender-hearted, forgiving one another, as God in Christ has forgiven you."

If you read the Psalms carefully, you notice that whenever vengeance is sought, its God who is called upon. Even in the most desperate cries, the psalmist recognises that God and God alone is judge. And God's justice we learn, through the life of Jesus, is not about vengeance and destruction. God's justice is about restoration: restoration of our relationship with God, with each other and with the world.

For we are members of each other.

Cadeirlan newydd Mihangel Sant yn Coventry
The new Saint Michael's Cathedral in Coventry

enbyd, mae'r salmydd yn cydnabod mai Duw, a Duw yn unig, yw'r barnwr. Ac nid yw cyfiawnder Duw, rydym yn dysgu, trwy fywyd lesu, yn golygu dial a dinistrio. Mae cyfiawnder Duw ynghylch adfer: adfer ein perthynas â Duw, gyda'n gilydd a chyda'r byd.

Oherwydd rydym yn aelodau o'n gilydd.

Mae'r math hwn o gyfiawnder yn anodd. Mae'n rhaid bod adfer perthynasau pan fyddwch wedi cael eich torri mor arswydus, yn ymddangos yn amhosibl. Allwn ni ddim ei wneud yn hawdd ar ein pen ein hunain. Dim ond mor bell allwn ni fynd ac yna rydym angen Duw. Dyma'r math o waith caled o heddwch a chymodi a gynhaliwyd yn Ne Affrig ar ôl Apartheid ac yng Ngoledd Iwerddon i ganiatâu cytundeb heddwch.

Mae'r math o waith caled o gydnabod ein bod yn aelodau i'n gilydd, wedi ein creu yn nelwedd Duw. Nid wedi'i wneud ar gyfer pechod ac anobaith ond wedi'i wneud i fod mewn perthynas â'n gilydd a chyda Duw.

Mae anghyfiawnderau rhyfel yn amlwg ac yn frawychus, ond mae yna cymaint o anghyfiawnderau yn ein byd sydd yn aml yn anoddach eu gweld. Pobl yn dioddef o hygerchedd annheg, anghydraddoldeb, rhagfarn, tlodi, homophobia, rhywiaeth a llawer, llawer mwy. Anghyfiawnderau sy'n anwybyddu dynoliaeth ein gilydd. Anghyfiawnderau sy'n anghofio ein bod yn aelodau i'n gilydd. Anghyfiawnderau sy'n anwybyddu fod delwedd Duw wedi'i argraffu ar bob person y byddwch yn eu cwrdd.

Mae cyfiawnder Duw yn atgyweirio hynny, nid trwy ddileu'r gorffennol, y brifo a'r cam, ond trwy eu cydnabod, gofyn am faddeuant amdanyn nhw ac ail adeiladu; ail-adeiladu perthynasau ac ail-adeiladu gobaith.

Weithiau, mae gwadu dynoliaeth pobl eraill mor greulon, mor ddinistriol nes bod y dyhead am ryw fath o ddial neu dalu'n ôl yn gryf.

Ond nid yw'r dyfodol erioed wedi'i wella gan ddial, mae dial yn magu dial a does dim diwedd ar y cylch hwnnw. Mae cyfiawnder Duw yn camu mewn ac yn torri'r cylch.

Cafodd yr hanes sy'n cael ei adrodd yn y llyfr ei ddatrys trwy'r llysoedd a thrwy bobl yn sgwrsio ac yn gweithio gyda'i gilydd.

Mae hanes yr Iddewon yn Rhodes a lleoedd eraill yn parhau. Mae eiddo yn dal yn destun cynnen ac anghyfiawnderau eto i'w datrys. Mae cyfiawnder am gamau'r gorffennol yn rhedeg allan o amser a ni fydd llawer o bobl yn cael y cyfiawnder hwnnw yn y bywyd hwn.

Ond, Duw yw ein barnwr terfynol, ac rydym yn ymddiried yng nghyfiawnder Duw. Dyna ble mae'n gobaith. **[P]**

This kind of justice is hard. Restoring relationships when you have been so brutally broken must seem impossible. We can't easily do it on our own. We can only get so far and then we need God. It's the kind of hard work of peace and reconciliation that took place in South Africa after Apartheid and in Northern Ireland to allow a peace agreement.

It's the hard work of acknowledging that we are members of each other, made in the image of God. Not made for sin and despair but made to be in relationship with each other and with God.

FORGIVE ONE ANOTHER, AS GOD IN CHRIST HAS FORGIVEN YOU

The injustices of war are obvious and horrific, but there are so many injustices in our world that are often more difficult to see. People suffer from unfair access, inequality, prejudice, poverty, homophobia, sexism and many, many more. Injustices which ignore each other's humanity. Injustices which forget that we are members of one another. Injustices that ignore the image of God imprinted on every person you meet.

God's justice repairs that not by erasing the past, the hurts and the wrongs, but by recognising them, seeking forgiveness for them and rebuilding; rebuilding relationships and rebuilding hope.

Sometimes, people's dismissal of the humanity of others is so cruel, so destructive that the yearning for some kind of vengeance or payback is strong.

But the future has never been improved by vengeance, vengeance breeds vengeance and there is no end to that cycle. God's justice steps in and breaks the cycle.

The story told in the book was resolved through the courts and through people talking and working together.

The story of the Jewish people in Rhodes and elsewhere continues. Property is still being fought over and injustices are yet to be addressed. Justice for past wrongs is running out of time and many people won't experience that justice in this life.

But God is our ultimate judge, and we trust in God's justice. That is where our hope lies. [P]

5. RHODD HEDDIW

Mae Esgobion a Chorff Llywodraethol yr Eglwys yng Nghymru wedi ein gwahodd, yn ystod 2022, i ymgysylltu'n ddyfnach â geiriau'r Beibl. Un o'r ffyrdd y gwnawn hyn yng Nghadeirlan Deiniol Sant yw trwy bum erthygl yn **Buchedd Bangor** a fydd yn ein dwyn yn agosach at yr Efengyl yn ôl Sant Luc.

Rydyn ni wrth ein bodd o gael ein tywys gan y Parchg Luigi Gioia. Diwinydd ac ymchwilydd ym Mhrifysgol Caergrawnt yw Luigi Gioia ac mae'n arfer ei weinidogaeth yn Eglwys Sant Paul, Knightsbridge yn Llundain.

Mae'r traethodau byr hyn ar Luc yn fenter ddeallusol sy'n dyfnhau ein dealltwriaeth. Ond maent hefyd yn offrwm ysbrydol. Gadewch inni gnoi cil ar eiriau Luigi, a myfyrio arnynt yn weddîgar, wrth inni yfed yn ddwfn o air sanctaidd Duw yn y Beibl.

Luigi Gioia
gan | by Rona Lane

ewn un modd, "heddiw", y diwrnod hwn, yr un rydym yn ei fyw nawr, yw'r unig realiti, yr unig amser sy'n cyfrif. Mae'n wir, fod y gorffennol wedi ein ffurfio mewn ffyrdd sy'n effeithio ar ein hamser presennol, ac y dylem baratoi ychydig o gynlluniau,

ychydig o ddarpariaeth ar gyfer yfory, ac ar gyfer y dyfodol pellach i ffwrdd – os byddaf i'n gwario cyflog mis heddiw, byddaf yn bendant, mewn trybini yfory! Ac eto, heddiw, yr yma a nawr, yw'r unig amser sy'n wirioneddol fodoli, gan fod ddoe wedi mynd ac nid yw yfory eto wedi dod. Ac mae yna rywbeith sy'n sicrhau, sy'n cadarnhau ac weithiau, sydd hyd yn oed yn calonogi, wrth gychwyn pob diwrnod newydd, yn enwedig gyda choffi ffres, newyddion ffres, gobeithion ffres.

Wrth gwrs, mae yna adegau yn ein bywydau pan mae ddoe yn pwysu mor drwm arnom gyda phryder neu iselder, neu ein bod mor bryderus am yfory, fod dechrau diwrnod newydd yn gallu bod yn eithriadol o frawychus. Ond mae heddiw, y diwrnod hwn, yn aros yn ddechrau newydd beth bynnag, yn ein gorfodi i godi o'r gwely, i aros a symud – ac er i ddechrau efallai nad yw'r diwrnod penodol hwn yn addo unrhyw gyffro, unrhyw newid, gallaf

5. THE GIFT OF TODAY

The Bishops and Governing Body of the Church in Wales have invited us, during 2022, to engage more deeply with the words of the Bible. One of the ways in which we are doing this at Saint Deiniol's Cathedral is by five articles in **Buchedd Bangor** that will draw us closer to the Gospel according to Saint Luke.

We're delighted that our guide is the Revd Luigi Gioia. Luigi Gioia is a theologian and researcher at Cambridge University and exercises his ministry at St Paul's Church, Knightsbridge in London.

These short essays on Luke are an intellectual enterprise, deepening our knowledge. But they are also a devotional, spiritual tool. Let us take time to digest Luigi's words, to reflect on them, and to use them as preparation for prayer, as we drink deeply from God's holy word in the Bible.

There is a sense in which "today", this day, the one we are living now, is the only reality, the only time which matters. True, the past has shaped us in ways that affect our present time, and we need to make some plans, some provisions for tomorrow, and for the more distant future – if I spend a month salary today, I will certainly be in trouble tomorrow!

And yet, today, the here and now, is the only time that actually exists, since yesterday is gone and tomorrow is not yet. And there is something reassuring, steady, and sometimes even elating in the start of each new day, especially with fresh coffee, fresh news, fresh hopes.

Of course, there are times in our lives when the yesterday weighs so heavily with anxiety or depression on us, or we are so worried about the morrow, that starting a new day can be exceedingly daunting. But the today, this day, remains a new beginning nonetheless, forces us to get out of bed, to remain on the move – and even if at first this particular day might not promise any excitement, any change, I can try to tackle it by little, manageable steps. Even during these times, the important thing is to keep going, one little step at the time.

geisio ei daclo mewn camau bach, hydrin. Hyd yn oed yn ystod yr adegau hynny, y peth pwysig yw cadw i fynd, un cam bach ar y tro.

Mae "Heddiw" yn air allweddol yn Efengyl Luc, ac mae'n gweithio fel trobwynt y funud mae lesu'n dechrau ar ei weinidogaeth o bregethu, pan mae'n mynd i mewn i synagog, yn darllen darn o'r proffwyd Eseia ac yn datgan: "Heddiw yn eich clyw chwi y mae'r Ysgrythur hon wedi ei chyflawni" (Luc 4.21).

Un peth yn sicr sydd ond yn gallu digwydd heddiw yw: clywed Duw yn siarad gyda ni. Allwn ni byth ddibynnu ar y ffaith ein bod wedi gwrando ar Dduw o'r blaen, ein bod wedi gweddio iddo yn y gorffennol, wedi credu ynddo ddoe.

Yn ein perthynas â Duw, dim ond heddiw sy'n bwysig, sy'n gwneud gwahaniaeth. Efallai bod hyn yn ymddangos yn annheg oherwydd mae'n golygu fod gweithiwr yr awr olaf yn derbyn yr un cyflog â'r rhai a fu'n gweithio ers y cychwyn. Ond os ydych yn meddwl amdano, mae'n newyddion da i bob un ohonom: mae'n golygu, waeth pa mor gyndyn neu esgeulus rydym wedi bod yn ein perthynas â Duw hyd heddiw, os nad ydym yn cau ein calonnau iddo heddiw, ein bod o'r diwedd yn dechrau talu sylw i'w eiriau heddiw, ein bod yn cael llechen lân, ail wefriad, fel petai dim byd wedi digwydd. A pha obaith na allwn ni ei gael o glywed fod hyd yn oed rhywun sy'n treulio ei fywyd yn twyllo a dwyn ac sydd wedi'i gondemnio i farwolaeth am hynny, yn gallu clywed lesu'n dweud wrtho: "Heddiw, byddi gyda mi ym Mharadwys" (Luc 23.43)?

PAN AGORWN EIN BEIBLAU ET^O,
FYDDAN NHW DDIM YN METHU
Â SIARAD GYDA NI, CYHYD Â'N
BOD NINNAU HEFYD YN AGOR EIN
CALONNAU IDDYN NHW

Mae'r Ysgrythur yn llyfr hynafol, ond dim ond heddiw mae gair Duw, llais Duw, i'w glywed. Efallai bod ein Beiblau wedi sefyll yn llychlyd a heb eu hagor ar y silffoedd yn ein cartrefi ers blynnyddoedd, ond y diwrnod byddwn yn eu hagor eto, fyddan nhw ddim yn methu â siarad gyda ni, cyhyd â'n bod ninnau hefyd yn agor ein calonnau iddyn nhw: "Heddiw os gwrandewch ar ei leferydd!" meddai Salm 95.7, sy'n cael ei aseiniog gan yr Hebreaid: "Tra mae'r 'heddiw' hwnnw'n cael ei alw felly" mae gennych amser a chyfle i ganfod "anogaeth i'ch gilydd" (Hebreaid 3.13) diolch i air Duw sy'n "fyw ac yn

"Today" is a key word in Luke's Gospel, and it functions as a tipping point at the moment in which Jesus begins his ministry of preaching, when he enters a synagogue, reads a passage from the prophet Isaiah and proclaims: "Today this scripture has been fulfilled in your hearing" (Luke 4.21).

One thing which for sure can only happen today is this: hearing God speaking to us. We can never rely on the fact that we listened to God before, that we prayed him in the past, believed in him yesterday.

THE DAY WE OPEN OUR BIBLES AGAIN, THEY NEVER FAIL TO SPEAK TO US, PROVIDED WE ALSO OPEN OUR HEARTS TO THEM, AND LISTEN TO GOD'S VOICE

In our relation with God only the today matters, makes a difference. This might seem unfair because it means that the labourer of the last hour receives the same salary as those who have worked since the beginning. But if you think about it, it is good news for all of us: it means that however reluctant or negligent we might have been in our relation to God up to now, if we do not close our hearts to him today, if we finally start paying attention to his words today, we get a fresh start, a clean slate, a rebooting, as if nothing had happened. What hope cannot we draw from hearing that even someone who spends his life cheating and stealing and has been condemned to the death penalty for this, can hear Jesus saying to him: "Today you will be with me in Paradise" (Luke 23.43)?

Scripture is an ancient book, but the word of God, the voice of God, can only be heard today. Our Bibles might have stood dusty and unopened on the shelves in our homes for years, but the day we open them again, they never fail to speak to us, provided we also open our hearts to them: "O that today you would listen to his voice!" says Psalm 95:7, which is echoed by Hebrews: "As long as [this day] is called today" you have time and opportunity to find "encouragement for each other" (Hebrews 3.13) thanks to the word of God which is "living and active," able to renew "the thoughts and intentions of the heart" (cf. Hebrews 4.12f.).

I like to think that this is one of the meanings of the sentence of the Lord's Prayer that says: "Give us today our daily bread." It certainly

weithgar,” yn gallu adnewyddu “bwriadau a meddyliau'r galon” (cf. Hebrewaid 4.12f.).

Rwy'n hoffi meddwl mai dyma un ystyr o'r frawddeg yng Ngwedi'r Arglwydd sy'n dweud: "Dyro i ni heddiw ein bara beunyddiol". Mae'n cyfeirio'n bendant at faeth i'r corff, ond hefyd at fara'r bywyd sef gair Duw. Mae "Dyro i ni heddiw ein bara beunyddiol" yn golygu: "Dyro i ni heddiw air sy'n ein hysbrydoli, sy'n rhoi gobaith, ystyr i ni. Dyro i ni air y gallwn ni gyrraedd trwyddo gan anogaeth a chysur Duw. Dyro i ni air sy'n gallu ein helpu i oresgyn unrhyw bryder y gorffennol,

---

DYRO I NI AIR I ORESGYN UNRHYW BRYDER Y GORFFENNOL, UNRHYW BRYDER O'R DYFODOL, ER MWYN I NI ALLU BYW'R FUNUD HON, Y DIWRNOD HWN, I'R EITHAF

---

unrhyw bryder o'r dyfodol, er mwyn i ni allu byw'r funud hon, y diwrnod hwn, i'r eithaf.”

Sgroliau'r Ysgrythur, yn enwedig y Torah, oedd, ac sy'n dal, i gael eu clodfori fwyaf mewn synagog. Yn wir, pan aeth lesu i'r synagog yn Nasareth, roedd sylw pawb i ddechrau ar y sgrôl a roddwyd iddo ac mae'n darllen ohoni. Ar un adeg foddy bynnag, mae yna symudiad, ac mae Luc yn ei bwysleisio gyda disgrifiad manwl iawn o weithredoedd lesu, a thrwy'r distawrwydd sy'n disgyn ar y gynulleidfa o'i gwmpas ar y funud honno: yn dawel, ac yn cymryd ei amser, "roliodd y sgrôl, ei roi yn ôl i'r gweinydd, ac eistedd i lawr" ac mae'r newid yn digwydd ar yr union adeg yma: "roedd holl lygaid y synagog wedi'u hoelio [nawr] arno" – nid yw'r llifoleuadau ar y sgoliau, ar lythyren yr Ysgrythur bellach, ond ar y Gair a wnaethpwyd yn gnawd, sy'n datgan yn ddifrifol: "Heddiw yn eich clyw chwi y mae'r Ysgrythur hon wedi ei chyflawni."

Pryd bynnag y byddwn yn ymgynnll mewn eglwys er mwyn dathlu'r Cymun ar y Sul, rydym yn ail greu'r un olygfa: mae gennym orymdaith gyda'r Efengyl, ac mae llygaid pawb ar y llyfr corfforol sy'n cael ei ddal yn uchel gan y Diacon. Mae'r llyfr yn cael ei freintio mewn gorymdaith ac ar ddiwedd y darleniad mae'r Diacon yn ei gusanu. Ond yna mae'n cael ei osod yn gynnil ac yn ddiseremoni – unwaith y mae'r darleniad wedi'i gwblhau mae'r llyfr yn peidio â bod yn ganolbwyt y sylw. Dyna'r adeg pan fyddwn yn cael ein gwahodd i droi o'n llygaid corfforol at lygaid ein calon, a'u hoelio ar lesu – a

refers to the nourishment for the body, but also to the bread of life which is the word of God. "Give us today our daily bread" means: "Give us today a word that inspires us, that gives us hope, meaning. Give us a word through which we can be reached by God's encouragement and comfort. Give us a word which can help us to overcome any past anxiety, any future worry, so that we can live this moment, this day, to the full."

The scrolls of Scripture, especially of the Torah, were, and still are, the most venerated object in a synagogue. Indeed, when Jesus enters the synagogue of Nazareth, at first everyone's attention is on the scroll given to him and from which he reads. At one point however there is a shift, which Luke emphasizes by a meticulous description of Jesus' actions, and by the silence that falls on the congregation surrounding him at that moment: calmly, taking his time, "he rolled up the scroll, gave it back to the attendant, and sat down" and the shift happens at this precise junction: "the eyes of all in the synagogue were [now] fixed on him" – the spotlight is not on the scrolls, on the letter of Scripture any more, but on the Word made flesh, who solemnly declares: "Today this scripture has been fulfilled in your hearing."

Sant Luc (ail o'r dde) wrth Uwch Fwrdd yr Allor yn y Gadeirlan
Saint Luke (second right) at the Cathedral's High Altar-Table

gofyn i'n hunain, beth mae Duw yn dweud wrthyf i heddiw?

Efallai nad dyma ein profiad ni o'r Ysgrythur. Yn aml dydyn ni ddim yn clywed unrhyw beth pan fyddwn yn darllen yr Ysgrythur. Yn aml mae ein meddyliau'n bell pan fyddwn yn ei glywed a hyd yn oed ychydig yn ddifflas. Faint o weithiau nad ydym yn gallu gwneud synnwyr ohono?

Neges graidd Efengyl Luc yw bod yna newyddion da ar gyfer y tlodion, adfer golwg y deillion, rhyddid i bawb sydd dan orthrwm.

CAWN EIN GWAHODD I DROI O'N LLYGAID CORFFOROL AT LYGAID EIN CALON, A'U HOELIO AR IESU - A GOFYN I'N HUNAIN, BETH MAE DUW YN DWEUD WRTHYF I HEDDIW?

Gallaf orfoleddu yn y newyddion da hyn os byddaf yn cydnabod ble mae'r tlodi a'r dallineb yn fy mywyd, dim ond os ydwyf yn onest gyda fi fy hun yngylch y pethau'n fy ngorthrymu, ac sy'n fy ngwneud yn isel os ydwyf yn dod yn ymwybodol o fy angen i gael ymwelliad gan yr Arglwydd.

Efallai bod yn rhaid i ni gadw wyneb gyda'n gilydd, ond ni ddylwn byth wneud hyn yn ein gweddi. Yno, gadewch i ni feiddio bod yn anghenus, gorfoleddu yn ein diffyg cadernid, bod yn falch o'n gwendidau.

Oherwydd diolch i'r gydnabyddiaeth ostyngedig hyn, mae Eseia'n dweud "bore wrth fore," ym mhob heddiw o'n bywydau, mae'r Arglwydd yn "agor fy nghlust i wrando fel un yn dysgu" (Eseia 50:4) – ac eto mae'n rhoi i mi'r ystyr, y nerth ac weithiau hyd yn oed y llawenydd rwyf ei angen, dim ond am y diwrnod hwnnw. [B]

Whenever we gather in church for our Sunday celebration of the Eucharist, we re-enact the same scene: we have the procession with the Gospel, and all our eyes are on the physical book held high by the Deacon. The book is honoured in procession, and at the end of the reading the Deacon kisses it. But then it is discreetly and unceremoniously put on a stool – once the reading is completed the book ceases to be the center of the attention. That is the moment when we are invited to switch from our physical eyes to the eyes of

WE ARE INVITED TO SWITCH TO THE EYES OF OUR HEART, AND FIX THEM ON JESUS – AND ASK OURSELVES, WHAT AM I BEING TOLD BY GOD TODAY?

our heart, and fix them on Jesus – and ask ourselves, what am I being told by God today?

Maybe this is not our experience of Scripture. Often we do not hear anything when we read Scripture. Often we get distracted when we hear it and even a bit bored. And how many times we simply can't make sense of it?

The core message of Luke's Gospel is that the good news is for the poor, the recovery of sight for the blind, the freedom for all those who are oppressed. I can rejoice in this good news only if I recognize where is the poverty, the blindness in my own life, only if I am honest with myself about the things that oppress and depress me – if I become aware of my need to be visited by the Lord.

We might have to keep up appearances with each other, but we should never do this in our prayer. There, let us dare to be needy, to rejoice in our infirmities, to be proud of our weaknesses.

It is thanks to this humble recognition that, as Isaiah says, "morning by morning," in each today of our lives, the Lord "wakens my ear to listen as those who are taught" (Isiah 50:4) – and again gives me the meaning, the strength, and sometimes even the joy I need, just for this day. [B]

DYDDIADUR
O GANOL MEDII
DDYGWYL CRIST Y
BRENNIN
DIARY
FROM THE MIDDLE
OF SEPTEMBER
UNTIL THE FESTIVAL
OF CHRIST THE KING

DEFODAU OBSERVANCES

**18 Medi | Y Pedwerydd Sul ar
Ddeg wedi'r Drindod**
**18 September | The Fourteenth
Sunday after Trinity**

8.15am
Holy Eucharist

9.15am
Cymun Bendigaid ar Gân

Cymun ar Emyn-Donau Cymreig,
Cooper
Gwyn fydd y galon bur, Walford Davies
Offrwmddarn yn D mwyaf, Wesley

11.00am
Choral Holy Eucharist

Missa Brevis in C, Gounod
Ubi caritas, Duruflé
Postlude, Waters

4.30pm
**Y Gwasanaeth Coffa Sirol ac
Esgobaethol er cof am Ei Diweddar
Fawrhydi'r Frenhines Elisabeth II o
barchus goffadwriaeth | The County
& Diocesan Memorial Service to
commemorate Her Late Majesty
Queen Elizabeth II of blessed
memory**

Elwyn-Edwards, Yr Arglwydd yw fy
mugail
Nunc dimittis, Holst
Marwnad Llywelyn ap Gruffudd, Ogdon
Bring us, O Lord God, Harris

19 Medi | Dydd Llun
19 September | Monday

12.30pm
Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

5.30pm
Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Sumsion
Evening Service in A, Sumsion
Turn thy face from my sins, Attwood
Cân werin | Folksong, Gibbs

20 Medi | Dydd Mawrth
20 September | Tuesday

12.30pm
Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

5.30pm
Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion (3-rhan) | Responses (3-
part), Archer
Berkshire Service, Archer
Give us the wings of faith, Blatchly
Ymdaith yn D | March in D, Franck

**21 Medi | Dydd Mercher | Dygwyl
Mathew**

**21 September | Wednesday | Saint
Matthew's Day**

12.30pm
Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

Missa de Angelis

---

22 Medi | Dydd Iau
22 September | Thursday

11.15am
Datganiad | Recital

Nid oes gwasanaeth am 12.30pm
There is no service at 12.30pm

2.00pm Eglwys y Groes
Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

5.30pm
Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Sumsion
Evening Service in B minor, Noble
Hear my Prayer, Mendelssohn
Ffiwg o Sonata Rh.2 yn D lleiaf |
Fugue from Sonata No.2 in D minor,
Mendelssohn

---

23 Medi | Dydd Gwener
23 September | Friday

12.30pm
Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

24 Medi | Dydd Sadwrn
24 September | Saturday

12.30pm
Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

---

25 Medi | Y Pymthegfed Sul wedi'r Drindod
25 September | The Fifteenth Sunday after Trinity

8.15am
Holy Eucharist

9.15am
Cymun Bendigaid ar Gân

Cymun Bangor, Glyn
Bendithwch yr lôn, angylion Duw,
Ogdon
Te splendor et virtus, Dupré

11.00am
Choral Holy Eucharist

Mass in G minor, Vaughan Williams
Let all mortal flesh keep silence,
Bairstow
Praeludium in G minor, Tunder

3.30pm
Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Sumsion
Evening Service in A, Stanford
Faire is the heaven, Harris
Preliwd-Emyn ar 148fed Darwall |
Hymn-Prelude on Darwall's 148th,
Whitlock

---

26 Medi | Dydd Llun
26 September | Monday

12.30pm
Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

5.30pm
Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Clucas
Evening Service in F, Dyson
A Gaelic Blessing, Rutter
Scherzo, Ridout

---

27 Medi | Dydd Mawrth
27 September | Tuesday

12.30pm
Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

5.30pm
Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Halls
Evening Service with Tallis
Fauxbourdons, MacDonald
Let the Bright Seraphim, Handel
Ein feste Burg, BuxWV184, Buxtehude

---

28 Medi | Dydd Mercher
28 September | Wednesday

12.30pm
Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

Missa de Angelis

10.00pm
Gwylnos | Vigil

Evening Service in the Dorian Mode,
Tallis
Ave verum, Byrd

---

29 Medi | Dydd Iau | Gŵyl Fihangel
29 September | Thursday |
Michaelmas

11.15am
Datganiad | Recital

12.30pm
Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

2.00pm Eglwys y Groes
Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

5.30pm
Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Clucas
Evening Service in E, Murrill
And there was war in heaven, Campbell
Gorymdaith | Procession, Wills

---

30 Medi | Dydd Gwener
30 September | Friday

12.30pm
Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

---

1 Hydref | Dydd Sadwrn
1 October | Saturday

Nid oes gwasanaeth am 12.30pm
There is no service at 12.30pm

2.00pm
Cymun Bendigaid ar Gân ar gyfer
Cynhadledd yr Esgobaeth | Choral
Holy Eucharist for the Diocesan
Conference

Messe "Cum Jubilo", Duruflé
Behold, how good and joyful, Wesley
Tôn glychau | Carillon, Mathias

---

2 Hydref | Sul Diolchgarwch y
Cynhaeaf

2 October | Harvest Thanksgiving
Sunday

8.15am
Holy Eucharist

9.15am
Cymun Bendigaid ar Gân

Cymun yn C, Mathias
Am brydferthwch daear lawr, Rutter
Tocata yn Saith, Rutter

11.00am
Choral Holy Eucharist

Messe Basse, Fauré
Panis angelicus, Franck
Festival Voluntary, Peeters

3.30pm
Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Clucas
Evening Service in C, Kelly
Let the people praise thee, O God,
Mathias
Choral Alleluiaitique No.2, Tournemire

---

3 Hydref | Dydd Llun
3 October | Monday

12.30pm
Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

5.30pm

Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Reading
Fauxbourdon Service, Morley
Thou visitest the earth, Greene
Offrwmddarn yn A lleiaf | Voluntary in A minor, James

4 Hydref | Dydd Mawrth

4 October | Tuesday

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

5.30pm

Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Nardone
Evening Service in C minor, Dyson
Prayer of St Francis, Temple
Offertoire VII "St François", Corrette

5 Hydref | Dydd Mercher

5 October | Wednesday

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

Missa Orbis Factor

10.00pm

Gwylnos | Vigil

Evening Service in G, Wood
Si iniuitates observaveris, Wesley

6 Hydref | Dydd Iau

6 October | Thursday

11.15am

Datganiad | Recital

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

2.00pm Eglwys y Groes

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

5.30pm

Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Reading
Short Service, Gibbons
Rejoice in the Lord alway, Purcell
Offrwmddarn yn D | Voluntary in D, Purcell

7 Hydref | Dydd Gwener

7 October | Friday

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

8 Hydref | Dydd Sadwrn

8 October | Saturday

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

9 Hydref | Yr Ail Sul ar Bymtheg

wedi'r Drindod

9 October | The Seventeenth Sunday after Trinity

8.15am

Holy Eucharist

9.15am

Cymun Bendigaid ar Gân | Choral Holy Eucharist

Spatzenmesse, Mozart

Ave Verum, Mozart

Allabreve, BWV 589, Bach

11.30am

**Gwasanaeth i nodi agoriad
y Flwyddyn Gyfreithiol yng
Nghymru/Cyfreithiol | A Service to mark
the opening of the Legal Year in Wales
A Service to mark the opening of the
Legal Year in Wales**

Os justi, Bruckner
The Doctrine of Wisdom, Mathias
I was glad when they said unto me,
Parry
Cenwch lafar gân i'r Arglwydd Dduw,
Elwyn-Edwards
Final o Symphony Rhif 1 | Final from
Symphony No. 1, Vierne

3.30pm

Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Reading
Second Evening Service, Byrd
O Sing Joyfully, Batten
Double Voluntary, Croft

10 Hydref | Dydd Llun

10 October | Monday

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

5:30pm

Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Smith
Evening Service in D, Wood
The Crown of Roses, Tchaikovsky
Intrada, Ireland

11 Hydref | Dydd Mawrth

11 October | Tuesday

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

5.30pm

Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Darke
Evening Service in F, Long
Ex ore innocentium, Ireland
Allegro Comodo, Bridge

12 Hydref | Dydd Mercher

12 October | Wednesday

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

Missa Orbis Factor

10.00pm

Gwylnos | Vigil

Evening Service in E, Wood
Tantum ergo, Séverac

13 Hydref | Dydd Iau

13 October | Thursday

11.15am

Datganiad | Recital

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

2.00pm Eglwys y Groes

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

5.30pm

Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Smith
Second Evening Service in E flat, Wood
Blessed be the God and Father, Wesley
Sortie yn E lleddf | Sortie in E flat,
Lefébure-Wély

14 Hydref | Dydd Gwener

14 October | Friday

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

15 Hydref | Dydd Sadwrn

15 October | Saturday

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

---

16 Hydref | Y Deunawfed Sul wedi'r Drindod

**16 October | The Eighteenth Sunday
after Trinity**

8.15am
Holy Eucharist

9.15am
Cymun Bendigaid ar Gân

Missa L'Hora passa, Viadana
Os cherwch fi, Tallis
Offrwmddarn | Voluntary, Gibbons

11.00am
Choral Holy Eucharist

Collegium Regale Communion Service,
Howells
Set me as a Seal, Walton
Rhapsody No.1 in D flat, Howells

3.30pm
Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Smith
Evening Service in F, Wood
Great is the Lord, Elgar
Ymdaith "Pomp and Circumstance" Rh.4
| Pomp and Circumstance March No.4,
Elgar

---

17 Hydref | Dydd Llun **17 October | Monday**

12.30pm
Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

5.30pm
Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Ayleward
Evening Service in B flat, Stanford
O for a closer walk, Stanford
Allegretto, Stanford

---

18 Hydref | Dydd Mawrth | Dygwyl Luc

**18 October | Tuesday | Saint Luke's
Day**

12.30pm
Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

5.30pm
Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Aston
Evening Service in G for Upper Voices,
Sumsion
The Song of the Tree of Life, Vaughan
Williams
Kyrie Martyrum, Praetorius

---

19 Hydref | Dydd Mercher **19 October | Wednesday**

12.30pm
Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

Missus Orbis Factor

10.00pm
Gwylnos | Vigil

Evening Service in F minor, Causton
O Sacrum Convivium, Farrant

---

20 Hydref | Dydd Iau **20 October | Thursday**

12.30pm
Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

2.00pm *Eglwys y Groes*
Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

5.30pm
Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Ayleward
Fifth Evening Service, Tomkins
Greater love hath no man, Ireland
Ciacona yn E lleiaf, BuxWV 160 |
Ciacona in E minor, BuxWV 160,
Buxtehude

21 Hydref | Dydd Gwener

21 October | Friday

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

22 Hydref | Dydd Sadwrn

22 October | Saturday

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

23 Hydref | Y Sul Olaf wedi'r Drindod

23 October | The Last Sunday after Trinity

8.15am

Holy Eucharist

9.15am

Cymun Bendigaid ar Gân

Offeren Fer yn y Modd Prygaidd, Wood
Greadwr nef a daear lawr, Williams
Offrwmddarn XI, Russell

11.00am

Choral Holy Eucharist

Mass for Four Voices, Byrd
Sacerdotes Domini, Byrd
Fantasia in C major, BWV 570, Bach

3.30pm

Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Ayleward
Evening Service in G Minor, Purcell
Thy word is a lantern, Purcell
Tocata yn F mwyaf, BWV 540 | Toccata in F major, BWV 540, Bach

24 Hydref | Dydd Llun

24 October | Monday

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

5.30pm

Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Ebdon

Fauxbourdon Service, Byrd

O nata lux, Tallis

Offrwmddarn yn D lleiaf | Voluntary in D minor, Boyce

25 Hydref | Dydd Mawrth

25 October | Tuesday

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

5.30pm

Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Ebdon

Edinburgh Service, Byram-Wigfield

A Prayer of St Richard of Chichester, White

Myfyrdod ar Salm 23 | Meditation on Psalm 23, Milner

26 Hydref | Dydd Mercher

26 October | Wednesday

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

Missa Orbis Factor

10.00pm

Gwylnos | Vigil

Gwasanaeth Hwyrol ar Siant Znamennu | Evening Service on Znamenny Chants, Ogdon

Amen, Górecki

27 Hydref | Dydd Iau

27 October | Thursday

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

2.00pm Eglwys y Groes

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

5.30pm

Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Ebdon
Collegium Regale Evening Service,
Howells
Holy is the true light, Harris
Saraband, Thiman

28 Hydref | Dydd Gwener | Dygwyl

Simon a Jwdas

**28 October | Friday | Saint Simon &
Saint Jude's Day**

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

29 Hydref | Dydd Sadwrn

29 October | Saturday

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

30 Hydref | Dygwyl yr Holl Saint

October | All Saints Day

8.15am

Holy Eucharist

9.15am

Cymun Bendigaid ar Gân

Missa "O quam gloriosum", Victoria
O quam gloriosum, Victoria
"Nun danket alle Gott", Karg-Elert

11.00am

Choral Holy Eucharist

Communion Service in E, Darke
Behold the tabernacle of God, Harris
Prelude in B minor, BWV 544i, Bach

3.30pm

Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Ebdon
Evening Service in A flat, Harwood
O how glorious is the kingdom,
Harwood

31 Hydref | Dydd Llun

31 October | Monday

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

5.30pm

Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Leighton
Evening Service in D minor, Walmisley
Give us the wings of faith, Bullock

1 Tachwedd | Dydd Mawrth

1 November | Tuesday

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

5.30pm

Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion (Unsain) | Responses
(Unison), Archer
All Saints' Service, Ferguson
Let saints on earth, Ridout
Difyfyrwaith Corawl ar "Werde munter,
mein Gemüte" | Chorale Improvisation
on "Werde munter, mein Gemüte",
Karg-Elert

2 Tachwedd | Dydd Mercher | Dygwyl

y Meirw

**2 November | Wednesday | The
Commemoration of All Souls**

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

Requiem, Fauré

6.00pm

**Cymun ar Gân dros y Meirw | Choral
Requiem Eucharist**

Requiem, Rutter

---

3 Tachwedd | Dydd Iau
3 November | Thursday

12.30pm
Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

2.00pm Eglwys y Groes
Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

5.30pm
Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Leighton
Evening Service in G, Stanford
Justorum animae, Stanford
Preliwd, Op.101 No.2 | Prelude, Op.101
No.2, Stanford

---

4 Tachwedd | Dydd Gwener
4 November | Friday

12.30pm
Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

---

5 Tachwedd | Dydd Sadwrn
5 November | Saturday

12.30pm
Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

---

6 Tachwedd | Dygwyd Saint Cymru
November | The Saints of Wales's Day

8.15am
Holy Eucharist

9.15am
Cymun Bendigaid ar Gân

Offeren Fer, Elwyn-Edwards
O Beata Trinitas, Mealor
'Siyahamba' o Dair Cân Fyd-eang,
Behnke

11.00am
Choral Holy Eucharist

Communion Service in F, Sumsion
Lo, round the throne a glorious band,
Ley
Theme and Variations, Andriessen

3.30pm
Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Leighton
Evening Service in G, Jackson
O Lorde, the maker of all thing, Joubert
Preliwd ar "Rhosymedre" | Prelude on
"Rhosymedre", Vaughan Williams

---

7 Tachwedd | Dydd Llun
7 November | Monday

12.30pm
Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

5:30pm
Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Spicer
Third Evening Service, Moore
Funeral Ikos, Tavener
Requiem aeternam, Wills

---

8 Tachwedd | Dydd Mawrth
8 November | Tuesday

12.30pm
Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

4.30pm
Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Darke
Fauxbourdon Service, Woodside
I know that my Redeemer liveth, Handel
Offrwmddarn Cornet | Cornet
Voluntary, Walond

---

9 Tachwedd | Dydd Mercher
9 November | Wednesday

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

Missa Rex splendens

10.00pm

Gwylnos | Vigil

Second Evening Service, Moore
Tantum Ergo, Duruflé

---

10 Tachwedd | Dydd Iau
10 November | Thursday

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

2.00pm Eglwys y Groes

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

5.30pm

Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Spicer
Evening Service in E, Watson
Libera me, Fauré
Pavane, Fauré

---

11 Tachwedd | Dydd Gwener
11 November | Friday

10.30am

Defod Goffa | An Act of Remembrance

For the Fallen, Guest

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

---

12 Tachwedd | Dydd Sadwrn
12 November | Saturday

Nid oes gwasanaeth am 12.30pm
There is no service at 12.30pm

---

13 Tachwedd | Sul y Cofio
November | Remembrance
Sunday

8.15am

Holy Eucharist

10.00am

Y Gwasanaeth Coffa Dinesig | The
Civic Remembrance Service

Te Deum, Vaughan Williams
Ni a'u cofiwn hwy, Ogdon
I was glad when they said unto me,
Parry
Gorymdaith | Procession, Sumision

3.30pm

Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Spicer
Gloucester Service, Howells
O pray for the peace of Jerusalem,
Howells
Preliwd Salm 1.2 | Psalm Prelude 1.2,
Howells

---

14 Tachwedd | Dydd Llun

14 November | Monday

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

5.30pm

Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Sanders
Unison Evening Service, Howells
My eyes for beauty pine, Howells
Pastorale, Watson

---

15 Tachwedd | Dydd Mawrth

15 November | Tuesday

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

5.30pm

Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion (3-rhan) | Responses (3-part), Archer
Evening Service in G, Thiman
For the Fallen, Blatchly
Marwnad yn B lleddf | Elegy in B flat,
Thalben-Ball

16 Tachwedd | Dydd Mercher

16 November | Wednesday

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

Missa Rex splendens

10.00pm

Gwylnos | Vigil

Evening Service in G minor, Wills
O Lord, support us, Middleton

17 Tachwedd | Dydd Iau

17 November | Thursday

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

2.00pm Eglwys y Groes

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

5.30pm

Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Sanders
Evening Service in D, Dyson
Insanae et vanae curae, Haydn
Tocata yn D lleiaf | Toccata in D minor,
Bach

18 Tachwedd | Dydd Gwener

18 November | Friday

12.30pm

Cymun Bendigaid | Holy Eucharist

19 Tachwedd | Dydd Sadwrn

19 November | Saturday

*Nid oes gwasanaeth am 12.30pm
There is no service at 12.30pm*

20 Tachwedd | Dygwyl Crist y Brenin

20 November | The Festival of Christ the King

8.15am

Holy Eucharist

9.15am

Cymun Bendigaid ar Gân

Offeren Fer y Capel Brenhinol | Missa Brevis Capella Regalis, Caesar
Antiffon, Vaughan Williams
Acclamations o 'Suite Médiéval', Langlais

11.00am

Choral Holy Eucharist

Missa Aedis Christi, Mathias
O clap your hands, Vaughan Williams
Jubilate, Mathias

3.30pm

Gosber ar Gân | Choral Evensong

Ymatebion | Responses, Sanders
Second Evening Service, Leighton
Let all the world, Leighton
Joie et clarté des corps glorieux,
Messiaen

THEMÂU'N PREGETHAU

“Gwyn eu byd y rhai pur eu calon” (Mathew 5:8)

Trwy ein Bedydd daethom yn aelodau o’r gilydd yn h Nghrist Iesu, yn aelodau o gwmpni’r saint y mae eu cydberthynas yn ymestyn y tu hwnt i farwolaeth. Mae ein pregethau ar y Sul dros yr wythnosau hyn yn ein cyflwyno i rai o’r seintiau hynny y gwelwn ras Duw yn gymus ar waith yn eu bywydau. Bydd ein pregethau hefyd yn ein gwahodd i fyfyrion ar ein perthynas â phawb, ledled y blynnyddoedd a’r canrifoedd, sy’n eiddo i Iesu Grist, ac sy’n ymuno â ni mewn gweddi dros greadigaeth newydd Duw.

“Er mwyn dangos i bobl dy weithredoedd nerthol” | William Salesbury a William Morgan

18 Medi | Y Pedwerydd Sul ar Ddeg wedi’r Drindod

Yr Is-Ddeon yn pregethu

“Yng nghynteddau tŷ Duw” | Mihangel a’r Holl Angylion

25 Medi | Y Pymthegfed Sul wedi’r Drindod

Yr Is-Ddeon yn pregethu

“Dyw, ein Duw ni, a’n bendithiodd” | Ffransis o Assisi

2 Hydref | Sul Diolchgarwch y Cynhaeaf

Yr Darllenyydd yn pregethu

“Bydd llawer, pan welant hyn, yn ofni ac yn ymddiried yn Duw” | Esther John

9 Hydref | The Seventeenth Sunday after Trinity

Y Canon dros Fwyd Cynulleidfaol yn pregethu

OUR SERMON SERIES

“Blessed are the pure in heart” (Matthew 5:8)

Through our Baptism we became members one of another in Jesus Christ, members of a company of saints whose mutual belonging transcends even death. Our Sunday morning sermons over these weeks introduce us to some of those saints in whose lives we see the grace of God powerfully at work. Our sermons will also invite us to reflect on our relationship with all those, across years and centuries, who are Jesus Christ’s, and who join us in prayer for God’s new creation.

“To make known to all people your mighty deeds” | William Salesbury & William Morgan

18 September | The Fourteenth Sunday after Trinity

The Revd John Prysor-Jones preaching

“In the courts of the house of God” | Michael and all Angels

25 September | The Fifteenth Sunday after Trinity

The Sub-Dean preaching

“God, our God, has blessed us” | Francis of Assisi

2 October | Harvest Thanksgiving Sunday

The Reader preaching

“Many will see and fear, and put their trust in God” | Esther John

9 October | Yr Ail Sul ar Bymtheg wedi’r Drindod

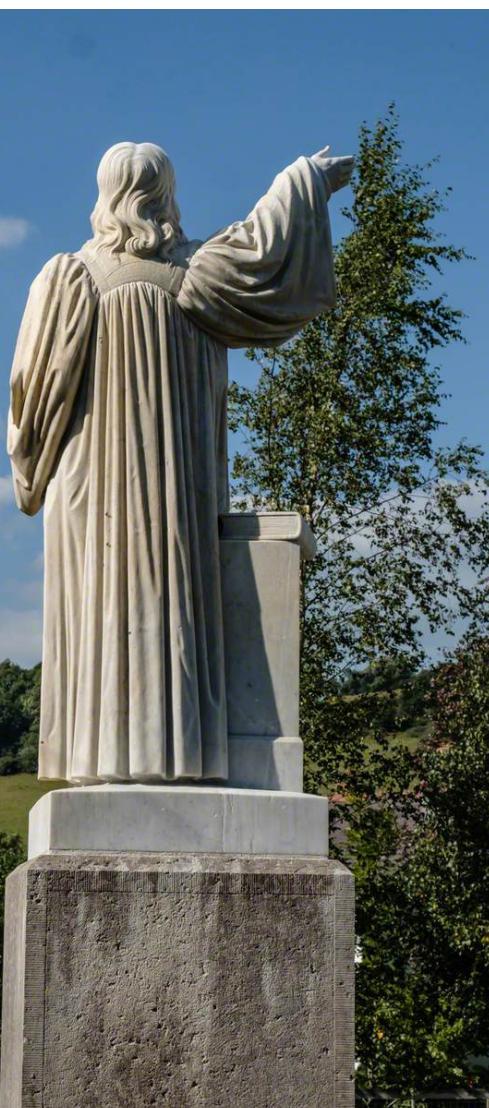
The Canon for Congregational Life preaching

“Yr wyf yn dyheu am dy ofynion” | Teresa o Ávila

16 Hydref | Y Deunawfed Sul wedi'r
Drindod

Yr Is-Ddeon yn pregethu

Daniel Rowland
23 Hydref | October

“Ni wnaeth â ni yn ôl ein pechodau, ac ni thalodd i ni yn ôl ein camweddau.” | Daniel Rowland

23 Hydref | Y Sul Olaf wedi'r Drindod
Yr Is-Ddeon yn pregethu

“Y mae dy holl saint yn dy fendithio” | Yr holl saint

30 Hydref | Dygwyl yr Holl Saint
Y Canon Emeritus yn pregethu

“Y mae dy holl waith yn dy foli” | Seintiau Cymru

6 Tachwedd | Dygwyl Saint Cymru
Yr Is-Ddeon yn pregethu

“Y mae llais y Duw yn uwch na'r dyfroedd” | Coffadwriaeth am y lladdedigion

13 Tachwedd | Sul y Cofio
Yr Esgob Cynorthwyol yn pregethu

“Bydd yr un sy'n mynd allan dan wylo yn dychwelyd drachefn mewn gorfoedd” | Crist y Brenin

20 Tachwedd | Dygwyl Crist y Brenin
Yr Is-Ddeon yn pregethu

“See, I have longed for your precepts” | Teresa of Ávila

16 October | The Eighteenth Sunday after Trinity

The Very Revd Prof Gordon McPhate preaching

“God does not deal with us according to our sins, nor repay us according to our iniquities” | Daniel Rowland

23 October | The Last Sunday after Trinity

The Sub-Dean preaching

“All your faithful shall bless you” | All the saints

30 October | All Saints Day

The Canon Emeritus preaching

“All your works shall give thanks” | The saints of Wales

6 November | The Saints of Wales' Day

The Revd Dr John Prysor-Jones preaching

“The God of glory thunders over mighty waters” | Remembrance of the fallen

13 November | Remembrance Sunday

The Assistant Bishop preaching

“Those who go out weeping shall come home with shouts of joy” | Christ the King

20 November | The Festival of Christ the King

The Canon Secundus preaching

Teresa o Ávila | Teresa of Ávila
16 Hydref | October

DARLITHOEDD CYHOEDDUS PUBLIC LECTURES

**YN DILYN CYCHWYN
LLWYDDIANNUS YN Y
GWANWYN, MAE EIN RHAGLEN
DARLITHIAU CYHOEDDUS
FLYNYDDOL NEWYDD YN
PARHAU'R HYDREF HWN.
MAE POB DARLITH YN CAEL
EI CHYNNAL ER COF AM
FFIGURAU PWYSIG O FYWYD Y
GADEIRLAN A'R ESGOBAETH.**

**MAE AMRYWIAETH
GYFOETHOG O BYNCIAU
I'W HARCHWILIO, O
BENSAERNÄAETH I
WLEIDYDDIAETH, AC O
ANGLICANIAETH RYNGWLADOL
I GYFIAWNDER HILIOL.**

**MAE DARLITHWYR O FRI,
O BOB CWR O GYMRU A
THU HWNT, YN YMWELED Â'R
GADEIRLAN I RANNU EU
SYNIADAU.**

CROESO I BAWB

Mae mynediad i bob un o'r darlithoedd am ddim, ac nid oes angen cofrestru. Mae croeso cynnes i bawb.

Bydd pob ddarlith yn dechrau am 6.30pm. Cynhelir derbyniant gwin o 6.00pm, ac eto ar ôl y ddarlith.

Cenir Gosber ar Gân yn y Gadeirlan am 5.30pm, ac mae croeso i bawb ymuno â'n haddoliad.

**FOLLOWING A SUCCESSFUL
START IN THE SPRING, OUR
NEW ANNUAL PUBLIC LECTURE
PROGRAMME CONTINUES
THIS AUTUMN. EACH LECTURE
IS HELD IN MEMORY OF
IMPORTANT FIGURES FROM
THE LIFE OF THE CATHEDRAL
AND THE DIOCESE.**

**A RICH RANGE OF
SUBJECTS AWAITS, FROM
ARCHITECTURE TO POLITICS,
AND FROM INTERNATIONAL
ANGLICANISM TO RACIAL
JUSTICE.**

**A STELLAR CAST OF
LECTURERS, FROM ACROSS
WALES AND BEYOND, ARE
VISITING THE CATHEDRAL TO
SHARE THEIR INSIGHTS.**

ALL ARE WELCOME

Entry is free, and there is no need for prior registration. All are welcome.

Each lecture will begin at 6.30pm.

A free drinks reception is held from 6.00pm, and again after the lecture.

Choral Evensong is sung at the Cathedral at 5.30pm, and all are welcome to join our worship.

13 HYDREF

DARLITH GOFFA'R PARCHG DDR MARGARET
THRALL AR DDIWINYDDIAETH A'I ARFER
Y PARCHG JAREL ROBINSON BROWN
**O CALCHEDON I MINNEAPOLIS: CRIST A'R
CORFF DU ANGHAFFAELADWY**

EIN DARLITHYDD

Mae Tad Jarel Robinson-Brown yn offeiriad, ysgolhaig ac awdur proffwydol.

Mae'r Tad Robinson-Brown yn Gurad Cynorthwyo St Botolph-without-Aldgate a Holy Trinity Minories yn Esgobaeth Llundain. Mae hefyd yn Ysgolor Gwadd mewn Ysbrydolrwydd Cyfoes yng Ngholeg Sarum, Caersallog ac yn Is-Gadeirydd yr elusen Gristnogol LHDT OneBodyOneFaith. Rhwng 2013 a 2018, gwasanaethodd fel Gweinidog Methodistaidd yn Ne Cymru a Llundain, cyn cael ei ordeinio yn Eglwys Loegr yn 2021.

Mae'r Tad Robinson-Brown yn ymddiddori'n academaidd yn Hanes yr Eglwys Fore a Hynafiaeth Hwyr yr Aifft. Mae ganddo ddiddordeb arbennig yn y corff, awydd, rhyw ac ethnigrwydd yng nghyfnod yr Eglwys Fore ac mae wedi cyhoeddi ym meysydd diwinyddiaeth cwiwr, diwinyddiaeth rhyddhad a diwinyddiaeth trawma. Yn 2021, cyhoeddodd i gamoliaeth uchel *Black, Gay, British, Christian, Queer: The Church and the Famine of Grace*, a chyfrannodd yn 2020 i *The Book of Queer Prophets*.

DARLITH GOFFA

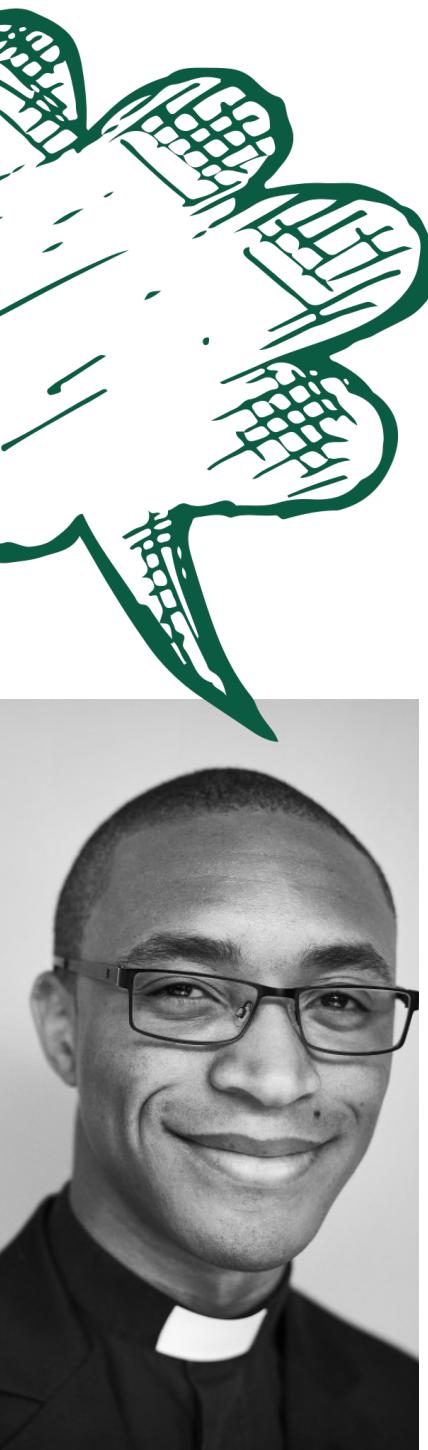
Mae Tad Robinson-Brown yn ymuno â ni i draddodi'r cyntaf of Ddarlithoedd Coffa'r Parchg Ddr Margaret Thrall ar Ddiwinyddiaeth a'i Arfer.

Cafodd Dr Thrall yrfa hir a nodedig fel diwinydd y Testament Newydd, wedi astudio dan C. F. D. Moule yng Nghaergrawnt. Bu'n darlithio ym Mhrifysgol Bangor rhwng 1962 a 1996, a derbyniodd Fedal Burkitt am Astudiaethau Beiblaidd gan yr Academi Brydeinig yn 1998.

Monograff cyntaf Dr Thrall yn 1958 oedd *The Ordination of Women to the Priesthood* a daeth yn un o'r merched cyntaf i gael ei hordeinio yn yr Eglwys yng Nghymru. Gwasanaethodd fel Canon Ddiwinydd Cadeirlan Sant Deiniol o 1994 hyd 1997.

TESTUN

Wrth i anghyfiawnder hiliol barhau i glwyfo'r Eglwys a'n cymdeithas, bydd Tad Robinson-Brown yn myfyrio ar y gwaith dyfnach sydd i'w wneud os yw corff Crist am allu derbyn yn llawn gyrrf y rhai sy'n Ddu.

---

13 OCTOBER

**THE REV'D DR MARGARET THRALL MEMORIAL
LECTURE IN THEOLOGY & PRAXIS**

THE REV'D JAREL ROBINSON BROWN

**FROM CHALCEDON TO MINNEAPOLIS: CHRIST
AND THE ELUSIVE BLACK BODY**

OUR LECTURER

Fr Jarel Robinson-Brown is a prophetic priest, scholar and writer. Fr Robinson-Brown is the Assistant Curate at St Botolph-without-Aldgate and Holy Trinity Minories in the Diocese of London. He is also Visiting Scholar in Contemporary Spirituality at Sarum College, Salisbury and Vice-Chair of the LGBT Christian charity OneBodyOneFaith. From 2013 to 2018, he served as a Methodist Minister in South Wales and London, before being ordained in the Church of England in 2021.

Fr Robinson-Brown's academic interests are in Early Christian History, Patristics, and Egyptian Late Antiquity. He is particularly interested in the body, desire, gender and ethnicity in Christian Late Antiquity and has published in the areas of queer theology, liberation theology and trauma theology. In 2021, he published to acclaim *Black, Gay, British, Christian, Queer: The Church and the Famine of Grace*, and contributed the previous year to *The Book of Queer Prophets*.

MEMORIAL LECTURE

Fr Robinson-Brown joins us to deliver the inaugural Revd Dr Margaret Thrall Memorial Lecture in Theology & Praxis.

Dr Thrall had a long and distinguished career as a New Testament theologian, having studied under C. F. D. Moule at Cambridge. She lectured at Bangor University between 1962 and 1996, and received the Burkitt Medal for Biblical Studies by the British Academy in 1998.

Dr Thrall's first monograph in 1958 was *The Ordination of Women to the Priesthood* and she became one of the first women to be ordained in the Church in Wales. She served as Canon Theologian at Saint Deiniol's Cathedral from 1994 until 1997.

SUBJECT

As racial injustice continues to wound the Church and our society, Fr Robinson-Brown will reflect on the deeper work to be done if the body of Christ is going to fully accept the bodies of those who are Black.

27 HYDREF

DARLITH GOFFA'R GWIR BARCHG ANTHONY

CROCKETT AR EGLWYSOLEG A HANES YR

EGLWYS

CANON JANET GOUGH

BETH YW'R OTS GENNYF I AM Y FICTORIAID?

GEORGE GILBERT SCOTT A PHENSAERNIAETH

EGLWYSIG FICTORAIDD

DARLITH GOFFA

Mae Janet Gough yn ymuno â ni i draddodi'r cyntaf o Ddarlithoedd Coffa'r Gwir Barchg Anthony Crockett ar Eglwysoleg a Hanes yr Eglwys.

Daeth Esgob Tony Crockett yn Esgob Bangor yn 2004 a gwasanaethodd yr esgobaeth hyd ei farwolaeth yn 2008, gan weinidogaethu ym misoedd olaf ei fywyd gydag ymroddiad tryw o'i wely yn yr ysbyty a'i gapel.

Daeth Esgob Crockett â chyfoeth o brofiad i'w swydd esgobol. Dilynid curadiaethau yn Aberdâr a'r Eglwys Newydd gan berigloriaethau mewn plwyfi gwledig yn sir Aberteifi a sir Gaerfyrddin, yn ogystal ag yn nhref ddiwydiannol Merthyr; gwasanaethodd hefyd am flynyddoedd lawer fel ysgrifennydd Bwrdd Gweinidogaeth yr Eglwys yng Nghymru.

Ysgrifennodd Dr Barry Morgan mewn ysgrif goffa yn 2008 i Esgob Crockett fod yn "ddigywilydd o ryddfrydol o ran diwinyddiaeth, yn weddol geidwadol yn litwrgaidd, ac yn cynnig ei farn yn argyhoeddiadol, yn berswadiol, ac weithiau'n eithaf dirdynnol. Wedi'r cyfan, enillodd raddau yn y Clasuron a Diwinyddiaeth o Goleg y Brenin, Llundain, lle'r aeth ar ôl ei addysg yn Ysgol Ramadeg y Bechgyn, Pontypridd, ysgol yr oedd yn hynod falch ohoni. Gallai fod yn ffyrnig ei ddadl gyda'r rhai yr oedd yn eu hystyried yn gyfartal o ran deallusrwydd, ond yn dyner gyda'r rhai nad oeddent, ac a oedd â'r gallu, serch hynny, i uniaethu'n gynnes â'r rhai yr oedd yn anghytuno fwyaf â hwyr."

Pererin ymroddedig oedd Esgob Crockett, yn cerdded hanes yr Eglwys. Ym 1995, cerddodd 1,000 milltir o Le Puy yn Ffrainc i Santiago de Compostela yn Sbaen. Cerddodd hefyd Iwybr y pererinion o Glynnog Fawr i Aberdaron, ac o Fangor ar hyd arfordir gorllewinol Cymru i Dyddewi.

TESTUN

Gwnaeth y Fictoriaid farc enfawr ar bensaerniaeth ac addurniadau eglwysig, gan gynnwys yn Esgobaeth Bangor, lle cafodd eglwysi eu hymestyn a'u hadfer, ac eglwysi trefol newydd eu hadeiladu. George Gilbert Scott oedd pensaer yr eglwys Fictoraidd *par excellence*, a chafodd effaith sylweddol ar Gadeirlan Sant Deiniol. Nid yw ymyriadau Fictoraidd bob amser yn cael eu gwerthfawrogi'n fawr heddiw, ond rhaid deall ysblander, crefft a chydlyniad diwinyddol eu cyfraniad. Bydd Canon Gough yn ymchwilio i'r cyfoeth yr ydym wedi'i etifeddu o ddiwedda y bedwaredd ganrif ar bymtheg.

---

27 OCTOBER

**THE RT REV'D ANTHONY CROCKETT MEMORIAL
LECTURE IN ECCLESIOLOGY & CHURCH
HISTORY**

CANON JANET GOUGH

**WHAT HAVE THE VICTORIANS EVER DONE FOR
US? GEORGE GILBERT SCOTT AND VICTORIAN
CHURCH ARCHITECTURE**

MEMORIAL LECTURE

Canon Gough joins us to deliver the inaugural Rt Revd Anthony Crockett Memorial Lecture in Ecclesiology & Church History.

Bishop Tony Crockett became Bishop of Bangor in 2004 and served the diocese until his death in 2008, ministering in the last months of his life with unwavering dedication from his hospital bed and its chapel.

Bishop Crockett brought a wealth of experience to his episcopal office. Curacies at Aberdare and Whitchurch were followed by incumbencies in rural parishes in Cardiganshire and Carmarthenshire, as well as in the industrial town of Merthyr; he also served for many years as secretary of the Church in Wales's Board of Ministry.

Dr Barry Morgan, then Archbishop of Wales, wrote in Bishop Crockett's 2008 obituary that he was "unashamedly liberal in theology, fairly conservative liturgically, and propounded his views cogently, persuasively, and sometimes quite trenchantly. He held, after all, degrees in both Classics and Theology from King's College, London, where he had gone after his education at Pontypridd Boys' Grammar School, a school of which he was immensely proud. He could be fierce in argument with those whom he regarded his equal in intellect, but gentle with those who were not, and had the ability, nevertheless, to relate warmly to those with whom he disagreed the most."

Bishop Crockett was a dedicated pilgrim, walking the history of the Church. In 1995, he walked 1,000 miles from Le Puy in France to Santiago de Compostela in Spain. He also walked the pilgrim route from Clynnog Fawr to Aberdaron, and from Bangor along the west Wales coast to St Davids.

SUBJECT

The Victorians made a huge mark on church architecture and decoration, including in the Diocese of Bangor, where churches were extended and restored, and new urban churches built.

George Gilbert Scott was the Victorian church architect *par excellence*, and he made a significant impact upon Saint Deiniol's Cathedral. Victorian interventions aren't always highly prized today, but the splendour, craft and theological coherence of their contribution must be understood. Canon Gough will delve into the wealth we have inherited from the late nineteenth century.

Okttoberfest 2022

13-15 Hydref

Mae'r enw **Oktoberfest** a'r dathliadau o Fafaria yr ydym yn eu cyllytu ag ef yn greadigaeth gymharol fodern, sy'n dyddio'n ôl i 1810 pan gawsant eu cynnal gyntaf i ddathlu priodas y Brenin Ludwig I. Fodd bynnag, mae'r egwyddor o ddathlu diweddu y cynhaeaf a'r dyfod yr hydref gyda chwrw wedi'i fragu o'r grawn a gynaeafwyd yn llawer hŷn – mae'n debyg mor hen â gwareiddiad dynol ei hun. Mae sawl hanesyn o'r oesoedd canol am fynachod ac offeiriad yn bragu cwrw, gwin neu hyd yn oed wiroydd yng nghyrff eu heglwys i'w hyfed ar adegau o ddathlu – ac mae hwn yn draddodiad yr ydym yn falch o'i anrhyydeddu yng Nghadeirlan Deiniol Sant.

Mae'r hen ddathliadau hyn o'r calendr naturiol a threigl y tymhorau yn ffordd wych o ailgysylltu ein hunain â'n byd a'n cymuned leol ac ar yr adeg hon o lymder cymharol a phryder cenedlaethol. Hoffem eich gwahodd i ymuno â ni mewn llawenydd a chymdeithas, ac i gefnogi ystod eang o fragdai lleol a busnesau eraill y bydd eu nwyddau ar werth, wrth i ni nodi Alban Elfed a mwynhau ffrwyth creadigaeth Duw.

Bydd mynediad i'r wyl yn rhad ac am ddim a bydd adloniant cerddorol yn cael ei ddarparu gan artistiaid lleol drwy'r amser. Bydd cymeriad gwahanol i bob un o'r tridiau: ar ddydd lau byddwn yn cynnal "noson dawel" gyda'r Ddarlith Goffa a cherddoriaeth gefndir dawel wedyn; ar ddydd Gwener bydd awyrgylch mwy "gwylaidd"; a bydd dydd Sadwrn yn ddiwrnod sy'n canolbwytio mwy ar y teulu gydag adloniant a gweithgareddau addas i blant yn cael eu darparu.

Bydd posteri a thaflenni yn rhoi cyfoeth o fanylion am bopeth a fydd ar gael yn ein dathliad.

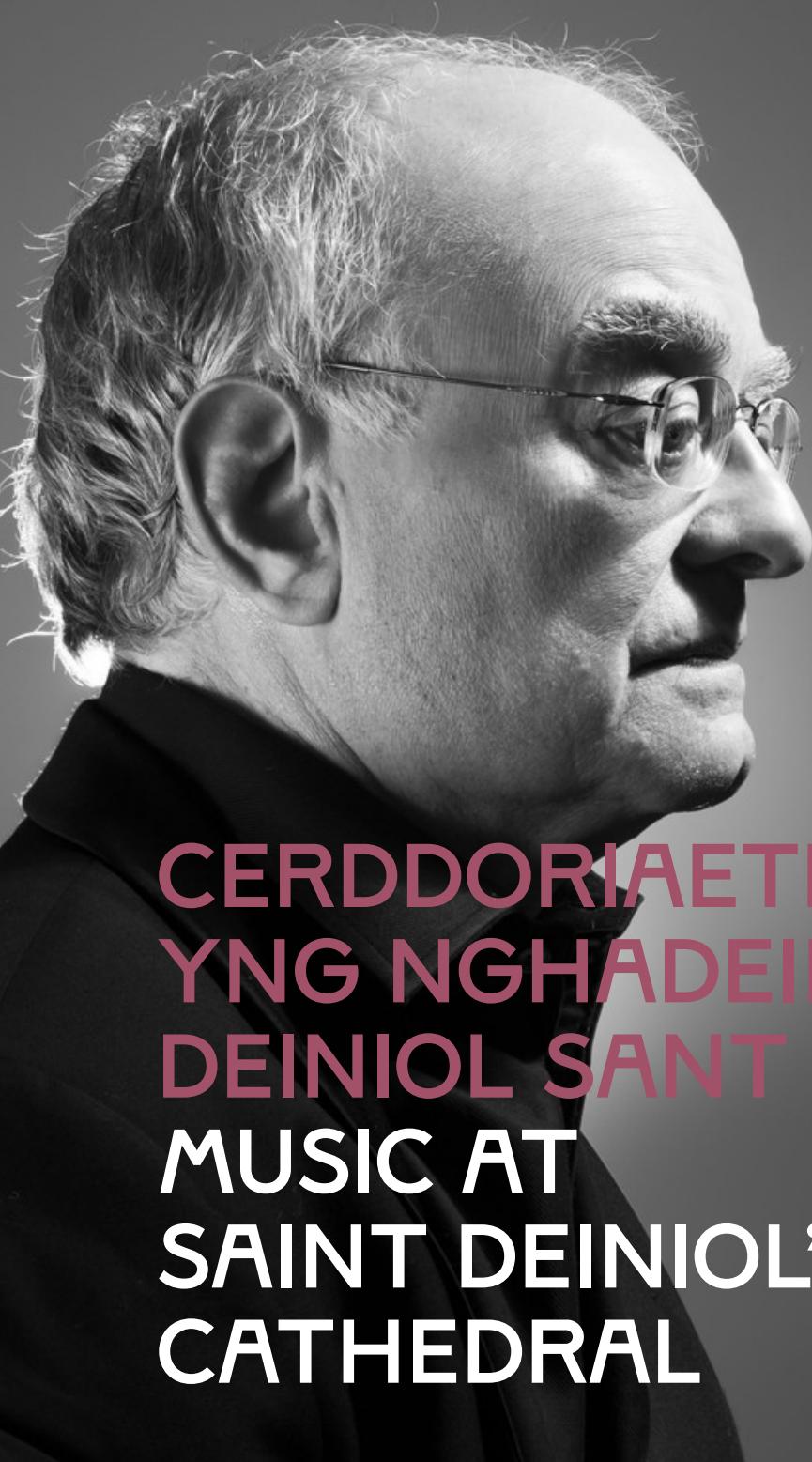
13-15 October

The name **Oktoberfest** and the particular Bavarian festivities we associate with it are a relatively modern invention, dating back to 1810 when they were first held to celebrate the marriage of King Ludwig I. However, the principle of celebrating the end of the harvest and the coming of Autumn with beer brewed from the harvested grain is much older – probably as old as human civilisation itself. There are many accounts from medieval times of monks and priests brewing beer, wine or even spirits in the naves of their churches to be drunk at times of celebration – and this is a tradition we are proud to honour at St Deiniol's Cathedral.

These old celebrations of the natural calendar and the passing of the seasons are an excellent way to reconnect ourselves with our world and our local community and at this time of relative austerity and national anxiety. We would like to invite you to join us in joy and fellowship, and to support a wide range of local breweries and other businesses whose wares will be on sale, as we mark the Autumn Equinox and enjoy the fruits of God's creation.

Entry to the festival will be free and musical entertainment will be provided by local artists throughout. Each of the three days will have a different character: on Thursday we will run a "quiet evening" with the Memorial Lecture and quiet background music afterwards; on Friday there will be a more "festive" atmosphere; and Saturday will be a more family-focused day with child-friendly entertainment and activities provided.

Posters and flyers will provide a wealth of detail of all that will be on offer at our celebration.

CERDDORIAETH
YNG NGHADEIRLAN
DEINIOL SANT
MUSIC AT
SAINT DEINIOL'S
CATHEDRAL

JOHN RUTTER REQUIEM

PERFFORMIAD

CERDDORFAOL

YN YSTOD Y CYMUN AR
GÂN DROS Y MEIRW AR
DDYGWYL Y MEIRW

2 TACHWEDD

6.00PM

MYNEDIAD AM DDIM

The Radio 3 broadcaster, Sean Yn ôl y darlledwr Radio 3, Sean Rafferty, mae John Rutter, sy'n adnabyddus am ei gerddoriaeth Nadolig hyfryd, yn "greawdwr pethau rhyfeddol o wych i'r llais dynol." I'r arweinydd corawl, David Willcocks, "ef yw cyfansoddwr mwyaf dawnus ei genhedaeth." Yn ein Cymun ar Gân dros y Meirw ar Ddygwyl y Meirw, Côr y Gadeirlan, i gyfeilant cerddorfa, yn canu gosodiad Rutter o'r Requiem.

Mae Dygwyl y Meirw yn ennyd inni gynnal gerbron Duw y rhai yr ydyn ni wedi'u caru a'u colli. Mewn gweddi, addoliad a cherddoriaeth ar y noson hon, bydd ein galar yn cwrdd â'r gobaith a gawn yn harddwch, gwirionedd a chariad Crist.

AN ORCHESTRAL

PERFORMANCE

DURING THE CHORAL
REQUIEM EUCHARIST ON
THE COMMEMORATION OF
ALL SOULS

2 NOVEMBER

6.00PM

FREE ENTRANCE

The Radio 3 broadcaster, Sean Rafferty, has heralded John Rutter, well known for his beautiful Christmas music, as "a creator of not just carols, but wonderfully great things for the human voice." For the choral conductor, David Willcocks, he "was the most gifted composer of his generation." At our Choral Requiem Eucharist on the Commemoration of All Souls, our Cathedral Choir will be accompanied by an orchestra as they sing Rutter's setting of the Requiem.

All Souls Day is a time to hold before God those we have loved and lost. In prayer, worship and music on this night, our grief will meet the hope we find in the beauty, truth and love of God in Christ.

DATGANIADAU PANED 11.15AM PANED A CHACEN O 10.45AM

Bob bore lau, rydym yn eich gwahodd i ymuno â ni am baned, cacen, a chyflie i glywed datganiad gan artistiaid lleol, cenedlaethol a rhyngwladol dawnus.

Darperir lluniaeth o 10.45am, gyda'r gerddoriaeth yn dechrau am 11.15am. Mae mynediad am ddim, ond croesewir rhoddion tuag at ffioedd y perfformwyr a chenhadaeth y Gadeirlan.

Hannah Copner
29 Medi | September

15 MEDI MARTIN BROWN ORGAN

Mae Martin Brown, Organydd y Gadeirlan, yn dathlu dychweliad organ y Gadeirlan. Bu rhywfaint o waith atgyweirio hanfodol ar yr organ dros fisoeedd yr haf.

22 MEDI MARION DALL CALDWELL PIANO

Mae Marion Dall Caldwell, mam Alice, un o'n Hysgolheigion y Gân, yn dod â datganiad o gerddoriaeth piano i'w chwarae ar ein Bechstein a gafaelwyd yn ddiweddar.

29 MEDI HANNAH COPNER SOPRANO

Mae Hannah Copner, Ysgolhaig y Gân yn y Gadeirlan, yn cyflwyno rhaglen o gerddoriaeth gysegrchedig a seciwl ar sy'n ymestyn o'r ail ganrif ar bymtheg i'r ugeinfed.

6 HYDREF BENJAMIN TEAGUE ORGAN

Mae'r ogganydd Benjamin Teague yn chwarae gweithiau gan Mendelssohn, Karg-Elert a Boellmann.

COFFEE-BREAK RECITALS

**11.15AM
COFFEE AND CAKE
FROM 10.45AM**

Every Thursday morning, we invite you to join us for a coffee, cake, and a chance to hear a recital from talented local, national and international artists.

Refreshments will be provided from 10.45am, with the music starting at 11.15am. Admission is free, but donations toward the performers' fees and the Cathedral's mission are welcome.

Benjamin Teague
6 Hydref | October

---

15 SEPTEMBER

MARTIN BROWN

ORGAN

Martin Brown, Cathedral Organist, returns to celebrate the return of the Cathedral organ. The organ underwent some essential repair work over the summer months.

---

22 SEPTEMBER

MARION DALL CALDWELL

PIANO

Marion Dall Caldwell, mother of Alice, one of our Choral Scholars, brings a recital of piano music to play on our recently acquired Bechstein.

---

29 SEPTEMBER

HANNAH COPNER

SOPRANO

Hannah Copner, Cathedral Choral Scholar, presents a programme of sacred and secular music spanning from the seventeenth to the twentieth century.

---

6 OCTOBER

BENJAMIN TEAGUE

ORGAN

Organist Benjamin Teague plays works by Mendelssohn, Karg-Elert and Boellmann.

---

17 HYDREF

JOE COOPER A SIMON OGDON PIANO

Mae Joe Cooper a Simon Ogdon yn rhoi datganiad hwyliog sy'n canolbwytio ar y dawnsiau Slafonaidd gan Dvořák.

---

20 HYDREF

FIONA COUTTS-MOORE CONTRALTO

Mae Fiona Coutts-Moore, cyn aelod o Gôr y Gadeirlan, yn dychwelyd yn nol gyda detholiad o gerddoriaeth ar gyfer llais contralto.

---

27 HYDREF

CALLUM LEE MACDONALD CORN BARITON

Mae Callum Lee MacDonald yn archwilio *repertoire* a ysgrifennwyd yn arbennig ar gyfer y Corn Bariton yn ogystal â chyferbynnu'r darnau hyn â threfniannau a thrawsgrifiadau didorol.

---

3 TACHWEDD

JONNY MATSON TENOR

Mae Jonny Matson, Tenor ynh Nghôr y Gadeiriol a chyn aelod fel bachgen, yn ein swyno gyda rhaglen o weithiau ar gyfer llais operatig clasurol.

---

10 TACHWEDD

JOE COOPER TROMBÔN

Mae Joe Cooper, Cyfarwyddwr Cerdd y Gadeirlan, yn perfformio gweithiau rhamantus ar gyfer y trombôn, gan gynnwys gwaith cyfansoddwyr fel Mahler, Rimsky-Korsakov a Guilmant.

---

17 TACHWEDD

DANIEL BEZKOROWAJNYJ PIANO

Mae Daniel Bezkorowajnyj, cyn-aelod o Gôr y Gadeirlan, sydd bellach yn astudio yn Huddersfield, yn dychwelyd i roi datganiad piano.

Joe Cooper
17 Hydref | October, 10 Tachwedd | November

---

17 OCTOBER

JOE COOPER & SIMON OGDON

PIANO

Joe Cooper and Simon Ogdon, partners of the duetting variety, give a fun recital centred around the Slavonic dances by Dvořák.

---

20 OCTOBER

FIONA COUTTS-MOORE

CONTRALTO

Fiona Coutts-Moore, a former chorister of the Cathedral Choir, returns to bring us a selection of music for contralto voice.

---

27 OCTOBER

CALLUM LEE MACDONALD

BARITONE HORN

Callum Lee MacDonald explores repertoire especially written for the Baritone Horn as well as contrasting these pieces with some interesting arrangements and transcriptions.

---

3 NOVEMBER

JONNY MATSON

TENOR

Jonny Matson, Tenor of the Cathedral Choir and former Boy Chorister, delights us with a programme of works for classical operatic voice.

---

10 NOVEMBER

JOE COOPER

TROMBONE

Joe Cooper, Director of Music at the Cathedral, performs romantic works for the trombone, featuring composers such as Mahler, Rimsky-Korsakov and Guilmant.

---

17 NOVEMBER

DANIEL BEZKOROWAJNYJ

PIANO

Daniel Bezkorowajnyj, a former chorister of the Cathedral, now studying in Huddersfield, returns to give a piano recital.

Daniel Bezkorowajnyj
17 Tachwedd | November

GRANT ODDI WRTH YMDDIRIEDOLAETH GERDD Y CADEIRLANNAU

Rosemary Downey yng Ngardd y Deondy
Rosemary Downey in the Deanery Garden

Ddydd Sadwrn 25 Mehefin cefais y pleser mwyaf o fod yn bresennol mewn Gwasanaeth Ordeinio yng Nghadeirlan Deiniol Sant ym Mangor, yn dyst i'r cynnydd bendigedig yn y litwrgi a'r gerddoriaeth sy'n digwydd ym Mangor, ac i gyflwyno grant am £22,000 oddi wrth Ymddiriedolaeth Gerdd y Cadeirlannau i gefnogi'r cynnydd hyn. Rhoddwyd y grant yn benodol er mwyn cefnogi penodi tri Ysgolhaig y Gân sy'n siarad Cymraeg, a fydd o gymorth wrth ddarparu gwasanaethau yn Gymraeg yn yr Gadeirlan. Mae'n amlwg fod yr alwedigaeth newydd, a chafodd ei mynegi'n huawdl gan yr Is-Ddeon, i "ffurfio adnabyddiaeth litwrgaidd a cherddorol sy'n gadarn Gymreig ac yn nodwediadol Anglicanaidd," wedi cael derbyniad da gan y gymuned hon. Mae Ymddiriedolaeth Gerdd y Cadeirlannau wrth ei bodd yn nodi'r symudiad at fwy o gynhwysedd, amrywiaeth ac ymestyn allan i ysgolion Cymraeg eu hiaith ac yn gwybod y bydd arian y grant yn cael defnydd da iawn.

Bu'r Cyfarwyddwr Cerdd, Joe Cooper, yn gweithio'n eithriadol o galed y flwyddyn hon i ddatblygu Côr y Gadeirlan ac i annog cyfansoddiadau newydd yn Gymraeg, rhai ohonynt oedd i'w clywed yn y gwasanaeth hwn: gosodiad digyfeiliant *Cymun Bangor*, gan y cyfansoddwr lleol o Fôn, Gareth Glyn, a darnau eraill o gerddoriaeth gan aelod o'r Côr a'r cyfansoddwr, Simon Ogdon. Roedd y cyfan yn addas ac wedi'i ganu'n fendifedig. Yn ystod y Cymun, canodd y Côr *Te Deum Stanford* oedd yn swnio'n ogoneddus

A GRANT FROM THE CATHEDRAL MUSIC TRUST

**Ar 25 Mehefin 2022,
cyflwynwyd grant
i'r Gadeirlan gan
Ymddiriedolaeth Gerdd y
Cadeirlannau.**

Braf yw medru сүннүүс
үма адроддияд oddi wrth
Rosemary Downey, а fu
gyda нi yn cyflwyno'r
grant yn ffurfiol ar ran y
Ymddiriedolaeth.

**On 25 June 2022, the
Cathedral was presented
with a grant from the
Cathedral Music Trust.**

It is good to be able to
publish here a report from
Rosemary Downey, who
was with us to formally
present the grant on
behalf of the Trust.

On Saturday 25 June, I had the great pleasure of attending the Ordination Service at Saint Deiniol's Cathedral, to witness the wonderful progress in liturgy and music which is happening in Bangor, and to present a grant for £22,000 from the Cathedral Music Trust to support this progress. The grant was specifically given to support the appointment of three Welsh-speaking Choral Scholars, which will assist in the provision of Welsh-speaking services in the Cathedral. The new vocation, eloquently expressed by Sub-Dean, to "forge a liturgical and musical identity which is both robustly Welsh and distinctly Anglican," has clearly been well received by this community. The Cathedral Music Trust is delighted to note the move to greater inclusion, diversity and outreach with Welsh-speaking schools and know that the grant money will be put to very good use.

The Director of Music, Joe Cooper, has worked extremely hard this year to develop the Cathedral Choir and to encourage new compositions in Welsh, some of which we heard at this service: an unaccompanied setting, *Cymun Bangor*, by local Anglesey composer, Gareth Glyn, and other pieces of music by Choir member and composer, Simon Ogdon. All was beautifully apt and wonderfully sung. During the Communion, the Choir sang the Stanford *Te Deum*, and this sounded glorious in the beautiful Cathedral acoustics. The service was rounded off by some rousing Welsh

yn acwsteg gyfoeth y Gadeirlan. Daeth y gwasanaeth i ben gydag ychydig o emynau Cymraeg cynhyrfus! Mae hyn i gyd yn addawol iawn ar gyfer dyfodol cerddoriaeth yng Nghadeirlan Deiniol Sant ym Mangor.

Ar ôl y gwasanaeth cefais y cyfle i gyflwyno'r grant i Esgob Bangor ac Archesgob Cymru, y Parchedicaf Andrew John, mewn derbyniad llawen yng Ngardd y Deondy, tra bo cerddwyr Pride yn gosod eu stondinau yn nhiroedd yr Gadeirlan. Cymerodd Siôn, Joe a Simon yr amser i groesawu'r cerddwyr Pride, er gwaethaf eu diwrnod prysur.

ROEDD Y CYFAN YN ADDAS AC WEDI'I GANU'N FENDIGEDIG

Ychydig am yr Ymddiriedolaeth: Ers ei sefydlu dwy flynedd yn ôl, mae Ymddiriedolaeth Gerdd y Cadeirlannau wedi ehangu amcanion Cyfeillion Cerdd y Cadeirlannau (F.C.M.), elusen cafodd ei sefydlu ym 1956, yn benodol i annog ac i warchod cerddoriaeth dda Cadeirlannau yn y blynnyddoedd ar ôl y rhyfel. Am dros 60 mlynedd, cyflwynodd F.C.M. grantiau i Sefydliadau Corawl ar draws y Deyrnas Gyfunol a thramor ar gyfer amrywiaeth eang o brosiectau, trwy danysgrifiadau, rhoddion a chymynroddau. Erbyn hyn, mae'r Ymddiriedolaeth, sy'n dal i gynnwys y Cyfeillion teyrngar ac sy'n dal i ddyfarnu llawer o grantiau, yn cael eu cydnabod yn eang fel llais arweiniol dros gerddoriaeth cadeirlannau, yn ymgyrchu ar ran cerddoriaeth a cherddorion cadeirlannau ledled y D.G. Mae'n annog chwilio am ragoriaeth trwy'i gweithgareddau, gan weithio'n agos gyda sefydliadau partner allweddol, ei llysgennad Alexander Armstrong a'i Llywydd Harry Christophers, C.B.E.

Wrth barhau i roi cyfleoedd cymdeithasol ac addysgiadol yn lleol ac yn genedlaethol, mae'r Ymddiriedolaeth yn archwilio ffyrdd o annog ymrwymiad gan yr ifanc a'r rhai nid mor ifanc, trwy gynadreddau ar lein, grŵp arweinwyr y dyfodol a noddi prosiectau pwysig.

Pob blwyddyn, mae'r Ymddiriedolaeth yn derbyn llawer mwy o geisiadau am gymorth nag y mae'n gallu eu cefnogi. Ym mlwyddyn gyntaf y pandemig, codwyd miliwn o bunnoedd a gafodd ei ddosbarthu ar unwaith i'r sefydliadau corawl a oedd a'r angen mwyaf. Eleni, mae'r Ymddiriedolaeth wedi gallu dyrannu cyfanswm grantiau o £4000,000 trwy danysgrifiadau, rhoddion a chymynroddau rheolaidd. Pe hoffech ganfod rhagor am Ymddiriedolaeth Gerdd y Gadeirlan a'i waith, ewch at ein gwefan: www.cathedralmusictrust.org.uk [P]

hymns! All of this bodes very well for the future of cathedral music at Saint Deiniol's.

After the service I had the opportunity to make the grant presentation to the Bishop of Bangor and Archbishop of Wales, the Most Revd Andrew John, during a joyful reception in the Deanery Garden, while the Pride marchers were setting out their stalls in the Cathedral grounds. Siôn, Joe and Simon all took time out to welcome the Pride marchers, despite their busy day.

A little about the Trust: Since its foundation two years ago, the Cathedral Music Trust has broadened the objectives of the Friends

---

ALL WAS BEAUTIFULLY APT AND WONDERFULLY SUNG

---

of Cathedral Music (F.C.M.), a charity which had been founded in 1956, specifically to encourage and protect good Cathedral music in the post-war years. For over 60 years, F.C.M. provided grants to Choral Foundations across the United Kingdom and abroad for a wide variety of projects, through subscriptions, donations and legacies. The Trust, which still includes those loyal Friends and continues to award many grants, is now widely recognised as the leading voice for cathedral music, campaigning on behalf of cathedral music and musicians throughout the U.K., and encouraging the pursuit of excellence through its activities, working closely with key partner organisations, its ambassador, Alexander Armstrong and President, Harry Christophers, C.B.E.

Whilst continuing to provide social and educational opportunities locally and nationally, the Trust is exploring ways to encourage commitment from both the young and the not-so-young through online conferences, a future leaders group and sponsorship of important projects.

Each year, the Trust receives far more requests for help than it can possibly support. In the first year of the pandemic, a million pounds was raised, which was immediately distributed to those choral foundations in most need. This year the Trust has been able to award grants totalling £400,000, and this has been enabled through regular subscriptions, donations and legacies. If you would like to find out more about the Cathedral Music Trust and its work, please have a look at our website: www.cathedralmusictrust.org.uk [P]

DIWRNOD YM MYWYD CLWB GWYLIAU'R CÔR

Yn ystod mis Awst croesawodd y Gadeirlan 25 o blant rhwng pump ac un ar ddeg oed am wythnos o ganu, crefftau a gweithgareddau, wrth inni anelu at recriwtio mwy o blant i'r Côr ac ymestyn allan i'n cymuned leol. Roedd **Chris Dearden** yn o i weld yr hynt a'r helynt...

9.50AM

Mae'n teimlo'n ychydig fel y sioe doniau teledu "Stars in their Eyes" ble mae perfformwyr yn mynd i mewn trwy fwa gyda'u hadnabyddiaeth newydd wedi'i guddio tan y munud olaf. Mae'r haul yn disgleirio y tu allan i ddrws gorllewinol Cadeirlan Deiniol Sant ond y tu fewn dim ond amlinellau'n dod tuag atom allwn i weld, heb yr un cliw ynghylch pwy 'di pwy, ac a yd yn nhw'n nerfus, brwd frydig neu...

Mae Joe Cooper (Cyfarwyddwr Cerdd) a Naomi Wood (Gweinidog Teulu) yn brysur, yn cael pawb i greu bathodyn enw er mwyn i ni wybod pwy 'di pwy.

10.05AM

Mae Joe yn hel y plant i'r Cwîr; mae un bachgen yn llwyddo i dorri ei botel ddŵr ac mae gwirfoddolwyr yn cael eu hel i chwilio am fop. Anadl dwfn y tu ôl i'r llenni – a fydd y plant yn mwynhau eu hunain? A fydden nhw'n cael eu llethu gan adeilad carreg enfawr yn llawn o bethau rhyfedd? Sut fydd cenhedlaeth sydd wedi arfer gyda chyfrifiaduron tabled a gemau consol yn ymateb i ddarn o bapur gyda'r pennawd "The Preces and Responses, set to music by Humphrey Clucas"?

Ond yn fuan mae Joe yn ei elfen, yn codi gwên gyda 'twymo lan' ysgafn a chael y plant i ganu enwau ei gilydd i dorri'r iâ. Yn fuan, mae'r gerddoriaeth yn atseiniio o gwmpas Corff yr Eglwys ac mae'r plant yn ymddangos yn mwynhau eu hunain.

11.15AM

Egwyl, neu o leiaf dyna sydd ar yr amserlen. Rydym yn sylweddoli nad oes unrhyw gpanau papur i weini'r sudd. Mae Sarah Jones

A DAY IN THE LIFE OF THE CHOIR HOLIDAY CLUB

During August, the Cathedral welcomed 25 children aged between five and eleven for a week of singing, crafts and activities, as we aimed at recruiting more children to the Choir, and reaching out to our local community. Chris Dearden was there to see how it went...

9.50AM

It feels a bit like that TV talent show “Stars in their Eyes” where performers enter through an arch with their new identity hidden until the last minute. The sun is shining outside the west door at Saint Deiniol’s Cathedral, and we inside can only see silhouettes coming towards us, with no clue as to who’s who, and whether they’re nervous, enthusiastic or...

Joe Cooper (Director of Music) and Naomi Wood (Family Minister) are quickly on the case, getting everyone to create a name badge so we know who’s who.

10.05AM

Joe gathers the children into the Choir stalls; one boy manages to break his water bottle and volunteers are dispatched to find a mop. Sharp intake of breath behind the scenes – will the children enjoy themselves? Will they be overwhelmed by a large stone building full of strange objects? What will a generation used to tablet computers and games consoles make of a piece of paper headed “The Preces and Responses, set to music by Humphrey Clucas”?

But Joe is quickly in his element, raising smiles with light-hearted warm-ups and getting the children to sing each other’s names to break the ice. The music soon starts to echo around the Nave and the children seem to be enjoying themselves.

11.15AM

Break time, or at least that’s what the schedule says. We realise we have no paper cups to serve juice. Sarah Jones is dispatched to the shop while Naomi gets put on the spot: any suggestions on how to

yn cael ei hanfon i'r siop tra mae Naomi'n cael ei holi: unrhyw awgrymiadau sut i ddiddanu 21 o blant am ddeng munud gyda dim ond un copi o'r Beibl?

11.23AM

Mae Sarah'n gyflymach nag yr oedd neb wedi'i weld, felly doedd dim rhaid i Naomi lenwi deg munud. Doedd y plant ddim wedi sylwi ar y diffyg sudd oren oherwydd rodden nhw wedi bod yn rhy brysur yn datrys problemau megis "a fyddai'n well gennych wneud sŵn bipian pob tro y byddwch yn cerdded am yn ôl?" Rwy'n rhy brysur yn gwneud y sudd oren i gofio sut mae hynny'n berthnasol i'r darlleniad o'r Beibl!

12.45PM

Bron yn amser cinio ac mae'r plant yn gwneud theori cerdd... ond mae Joe yn slei iawn, mae wedi'i chuddio gydag ychydig o weithgareddau felly, nid yw'n teimlo eu bod yn yr ysgol. Mae'r wên dal yno, er ein bod i gyd yn teimlo'n barod am ginio. Mae Martin Brown (Organydd) yn rhoi hwb i'w grŵp ef trwy estyn y clychau llaw tra bo'r gweddill oħnom yn gwneud trosglwyddiad sydyn yn cael y clwb gwyliau allan o Dŷ Deiniol a gosod y Banc Bwyd mewn ffenestr pum munud.

2.30PM

Gemau a chwaraeon yng ngardd y Deondy: Erbyn hyn mae Joe yng nghanol cylch o blant yn chwarae gêm ble mae'n rhaid iddyn nhw ddal y bêl neu maen nhw allan. Yn eu tro, dydyn nhw'n dangos dim trugaredd tuag ato, ond mae'n llwyddo i wîchian "Sarah, allwch chi wneud ychydig o jygiau o sudd" fel mae'n plymio am ddaliad arall.

4.30PM

Gosber! Hyd yn hyn, mae'r plant wedi bod yn ymarfer eu rhannau ar eu pen eu hunain... ond erbyn hyn, mae gweddill y Côr yn gefn iddyn nhw. Mae Joe yn arwain gyda'r ymateb agoriadol, ac yn sydyn, mae'u dilyniant syml o ail adrodd nodau A a B yn ffrwydro'n wal o harmoni pedwar llais i'r geiriau "Aed yn bêr hyd y nef ein mawl"

Gwênn gan bawb – y plant yn falch o'u cyflawniad, a'r oedolion yn falch ein bod wedi llwyddo i wneud hyn heb gymorth unrhyw dechnoleg heblaw organ bîb.

5.08PM

Y plentyn olaf wedi gadael y Gadeirlan. Ond efallai, nad yw'r eglwys gadeiriol wedi'u gadael nhw: dywedodd nifer o rieni wrthym eu bod yn clywed pytiau o *Magnificat in A* Sumsion neu *Jubilate Deo* Britten yn y cartref gyda'r nos.

Mae'r oedolion yn gadael am y dafarn ac yn disgwyl am eu gwobr am ddiwrnod llwyddiannus – i wneud y cyfan unwaith eto yfory! [P]

entertain 21 children for ten minutes with just a single copy of the Bible?

11.23AM

Sarah is faster than we gave her credit for, so Naomi didn't quite need to do ten minutes. The children haven't noticed the lack of orange squash because they've been too busy solving problems like "would you rather have to make a beeping sound every time you walk backwards?" I'm too busy making orange squash to remember how this relates to the Bible reading!

12.45PM

Nearly lunchtime, and the children are doing music theory... except Joe has cunningly disguised it with some activities so it doesn't feel like they're in school. The smiles are still there, though we're all feeling ready for lunch. Martin Brown (Organist) perks his group up by getting the handbells out while the rest of us make a nifty transition getting the holiday club out of Tŷ Deiniol and the Food Bank set up within a five minute window.

2.30PM

Games and sports in the Deanery garden: Joe is now in the middle of a circle of children playing a game where they have to catch the ball or they're out. They in turn are showing him very little mercy, so he just about manages to squeak out "Sarah, can you make some jugs of jooooooooce" as he dives for another catch.

4.30PM

Evensong! Up to now, the children have been rehearsing their part by themselves... but now, they have the rest of the Choir standing behind them. Joe conducts the opening response, and all of a sudden, their simple sequence of repeated A and B notes explodes into a wall of four part harmony to the words "Aed yn bêr hyd y nef ein mawl" (our praises shall soar to heaven).

Smiles all round – the children impressed at their achievement, and the adults impressed that we've managed this without the aid of any technology beyond a pipe organ.

5.08PM

The last of the children has now left the Cathedral. But the cathedral may not have left them: several parents tell us that they hear snatches of Sumsion's *Magnificat in A* or Britten's *Jubilate Deo* at home in the evening.

The adults adjourn to the pub and await their reward for a successful day – to do it all again tomorrow! [☞]

COFIWCH REMEMBER...

DARLEDU BYW
O DAIR DEFOD
GORAWL Y SUL
AR FACEBOOK
@CADEIRLAN

LIVE
STREAMING
OF OUR THREE
SUNDAY CHORAL
SERVICES ON
FACEBOOK
@CADEIRLAN

CADEIRLAN.EGLWSYNGNNGHYMRU.ORG.UK
DILYNWCH NI AR FACEBOOK, TWITTER AC INSTAGRAM
CADEIRLAN.CHURCHINWALES.ORG.UK
FOLLOW US ON FACEBOOK, TWITTER AC INSTAGRAM

Cadeirlan ac Eglwys Archesgobol
Deiniol Sant ym Mangor
The Cathedral & Metropolitical
Church of Saint Deiniol in Bangor

Esgob ac Archesgob Cymru |
Bishop and Archbishop of Wales
Y Parchedigaf | The Most Revd
Andrew T. G. John

Is-Ddeon | Sub-Dean
Canon Siôn B. E. Rhys Evans
sionrhysevans@eglwsyngnghymru.org.uk

Canon dros Fwyd Cynulleidfaol
Canon for Congregational Life
Canon Tracy Jones
tracyjones@eglwsyngnghymru.org.uk

Cyfarwyddwr Cerdd | Director of Music
Joe Cooper
joe cooper@eglwsyngnghymru.org.uk

Organyyd | Organist
Martin Brown
martinbrown@eglwsyngnghymru.org.uk

Gweinidog Teulu | Family Minister
Naomi Wood
naomiwood@eglwsyngnghymru.org.uk

Cwstos | Custos
Simon Taylor
simontaylor@eglwsyngnghymru.org.uk

Trysorydd | Treasurer
Kelly Edwards
kellyedwards@eglwsyngnghymru.org.uk

Gweinyddwr Litwrgi
Liturgy Administrator
Sam Jones
samjones@eglwsyngnghymru.org.uk

Rheolwr Prosiect Cadwraeth a Datblygu
Conservation & Development Project
Manager
Simon Ogdon
simonogdon@eglwsyngnghymru.org.uk

Canon Emeritus | Canon Emeritus
Canon Angela Williams

Aelodau'r Coleg Offeiriadol
Members of the College of Priests
Y Parchg Ddr | The Revd Dr John Prysor-Jones, y Tra Pharchg Athro | the Very Revd Prof. Gordon McPhate, y Parchg | the Revd Peter Kaye

Darllenyyd | Reader
Elma Taylor
Pensaer y Gadeirlan | Cathedral Architect
Simon Malam

Cabidwl y Gadeirlan
Cathedral Chapter

Clerc y Cabidwl | Chapter Clerk
Robert Jones
robertjones@eglwsyngnghymru.org.uk

Esgob Cynorthwyol ac Archddiacon
Bangor | Assistant Bishop & Archdeacon
of Bangor
Y Gwir Barchg | The Rt Revd Mary Stallard

Archddiacon Meirionnydd
Archdeacon of Meirionnydd
Yr Hyb. | The Ven. Andrew Carroll Jones

Darpar Archddiacon Ynys Môn a
Phrebendari Llanfair | Archdeacon of
Anglesey & Prebendary of Llanfair
Designate
Y Parchg | The Revd John Harvey

Prebendari Penmynydd
Prebendary of Penmynydd
Canon Dylan Williams

Canon Drysorydd | Canon Treasurer
Canon Siôn B. E. Rhys Evans

Canon Ganghellor | Canon Chancellor
Canon Emlyn Cadwaladr Williams

Canon Bencantor | Canon Precentor
Canon Robert Townsend

Canon Primus
Canon Tracy Jones

Ganon Secundus
Canon Secundus
Canon David Thomas Morris

Canon Tertius
Canon Kim Williams

Canon Quintus
Canon Alan Gyle

Canon Mygedol | Honorary Canon
Canon Jane Coutts

Canon Mygedol | Honorary Canon
Canon Janet Gough

Canon Mygedol | Honorary Canon
Canon Nick Golding

Yn ogystal â'r rhai a enwir yma, caiff
bywyd y Gadeirlan ei gynnal gan
stiwardiaid, aelodau'r Côr a'u teuluoedd,
gweisionn bwrdd yr allor, trefnwy'r blodau,
tîm y Banc Bwyd, cydweithwyr Tim
Deiniol, a haelioni llawer o rai eraill.

In addition to those named here, the life
of the Cathedral is sustained by stewards,
Choir members and their families, servers,
the Foodbank team, flower arrangers,
colleagues from Tim Deiniol, and the
generosity of many others.

GWYN EU BYD
Y RHAI PUR
EU CALON

BLESSED ARE
THE PURE IN
HEART

MATHEW | MATTHEW 5:8

Cadeirlan
Deiniol Sant
ym Mangor

Saint Deiniol's
Cathedral
in Bangor